

I

(Aktai, kuriuos skelbti privaloma)

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS (EB) Nr. 562/2006

2006 m. kovo 15 d.

nustatantis taisyklių, reglamentuojančių asmenų judėjimą per sienas, Bendrijos kodeksą
(Šengeno sienų kodeksas)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 62 straipsnio 1 dalį ir 2 dalies a punktą,

atsižvelgdami į Komisijos pasiūlymą,

laikydami Sutarties 251 straipsnyje nustatytos tvarkos ⁽¹⁾,

kadangi:

- (1) Pagal Sutarties 62 straipsnio 1 dalį priemonių, skirtų užtikrinti, kad nebus jokios asmenų kontrolės jiems kertant vidaus sienas, patvirtinimas yra Sąjungos tikslo sukurti vidaus sienų neturinčią erdvę, kurioje, kaip nustatyta Sutarties 14 straipsnyje, užtikrinamas laisvas asmenų judėjimas, sudėtinė dalis.
- (2) Pagal Sutarties 61 straipsnį erdvės, kurioje asmenys gali laisvai judėti, kūrimas turėtų būti derinamas su kitomis priemonėmis. Kaip nustatyta Sutarties 62 straipsnio 2 dalyje, tokia priemonė yra bendra išorės sienų kirtimo politika.
- (3) Patvirtinant bendras priemones dėl vidaus sienas kertančių asmenų ir išorės sienų kontrolės, turėtų būti atspindėta į Europos Sąjungos sistemą integruota Šengeno *acquis*, ypač Konvencijos dėl 1985 m. birželio 14 d. Šengeno susitarimo, sudaryto tarp Beniliukso ekonominės sąjungos valstybių, Vokietijos Federacinės Respublikos ir Prancūzijos Respublikos vyriausybių, dėl laipsniško jų bendrų sienų kontrolės panaikinimo įgyvendinimo ⁽²⁾ ir Bendrojo vado-vo ⁽³⁾ atitinkamos nuostatos.

- (4) Išorės sienų kontrolės srityje teisės aktų „bendro kodekso“ sukūrimas, visų pirma konsoliduojant ir rengiant *acquis*, yra viena iš svarbiausių bendros išorės sienų valdymo politikos, apibrėžtos 2002 m. gegužės 7 d. Komisijos komunikate „Europos Sąjungos valstybių narių bendro išorės sienų valdymo link“, sudedamųjų dalių. Šis tikslas buvo įtrauktas į 2002 m. birželio 13 d. Tarybos patvirtintą „Europos Sąjungos valstybių narių išorės sienų valdymo planą“, kuriam buvo pritarta 2002 m. birželio 21–22 d. Sevilijos Europos Vadovų Taryboje bei 2003 m. birželio 19–20 d. Salonikų Europos Vadovų Taryboje.

- (5) Asmenų judėjimo per sienas bendrų taisyklių apibrėžimas nekvestionuoja ir nepažeidžia laisvo judėjimo teisių, kurio-
mis naudojasi Sąjungos piliečiai bei jų šeimos nariai ir tre-
čiųjų šalių piliečiai bei jų šeimos nariai, kurie pagal
Bendrijos bei jos valstybių narių ir tų trečiųjų šalių susita-
rimus naudojami tokiais pačiais laisvo judėjimo teisė-
mis, kaip Sąjungos piliečiai.

- (6) Sienų kontrolė yra suinterasuota ne tik valstybė narė, prie
 kurios išorės sienų ji vykdoma, bet ir visos valstybės narės,
 kurios panaikino vidaus sienų kontrolę. Sienų kontrolė tu-
 rėtų padėti kovojant su nelegalia imigracija bei prekyba
 žmonėmis ir neleisti kilti grėsmei valstybių narių vidaus
 saugumui, viešajai tvarkai, visuomenės sveikatai ir tarptau-
 tiniam santykiams.

- (7) Patikrinimai kertant sieną turėtų būti atliekami tokiu bū-
 du, kad nebūtų pakenkta žmogiškajam orumui. Sienų
 kontrolė turėtų būti vykdoma profesionaliai bei pagar-
 biai ir proporcingai atitikti siekiamus tikslus.

- (8) Sienų kontrolė apima ne tik asmenų patikrinimus sienos
 perėjimo punktuose ir sienų stebėjimą tarp šių sienos per-
ėjimo punktų, bet ir pavojaus vidaus saugumui bei grės-
 mės, galinčios turėti įtakos išorės sienų saugumui, analizę.
 Todėl būtina nustatyti sąlygas, kriterijus ir išsamias nuosta-
 tas, reglamentuojančias patikrinimus sienos perėjimo
 punktuose ir stebėjimą.

(1) 2005 m. birželio 23 d. Europos Parlamento nuomonė (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir 2006 m. vasario 21 d. Tarybos sprendimas.

(2) OL L 239, 2000 9 22, p. 19. Konvencija su paskutiniais pakeitimais, padarytais Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1160/2005 (OL L 191, 2005 7 22, p. 18).

(3) OL C 313, 2002 12 16, p. 97. Bendrasis vadovas su paskutiniais pakeitimais, padarytais Tarybos reglamentu (EB) Nr. 2133/2004 (OL L 369, 2004 12 16, p. 5).

- (9) Siekiant išvengti užsitęsusio laukimo sienos perėjimo punktuose, išskirtinių ir nenumatytų aplinkybių atveju reikėtų numatyti patikrinimų prie išorės sienų sušvelninimą. Sušvelninus patikrinimus kertant sieną, išlieka prievolė sistemingai antspauduoti trečiųjų šalių piliečių dokumentus. Antspaudavimu galima patikimai nustatyti sienos kirtimo datą ir vietą, bet ne visuomet patvirtinama, kad buvo panaudotos visos privalomos kelionės dokumentų kontrolės priemonės.
- (10) Siekiant sutrumpinti laukimo laiką asmenims, kurie naudoja Bendrijos laisvo judėjimo teisę, sienos perėjimo punktuose, kur leidžia sąlygos, turėtų būti įrengtos atskiros juostos, pažymėtos juostais ženklais visose valstybės narėse. Atskiros juostos turėtų būti įrengtos tarptautiniuose oro uostuose. Prireikus ir jei tai leidžia vietos aplinkybės, valstybės narės turėtų apsvarstyti atskirų juostų jūrų ir sausumos sienos perėjimo punktuose įrengimo galimybę.
- (11) Valstybės narės turėtų užtikrinti, kad išorės sienų kontrolės tvarka nesudarytų didelių kliūčių prekybos ir socialiniams bei kultūros mainams. Tam tikslui jos turėtų panaudoti atitinkamą personalo skaičių ir išteklius.
- (12) Valstybės narės turėtų paskirti nacionalinę tarnybą ar tarnybas, atsakingas už sienos kontrolės uždavinių vykdymą pagal jų nacionalinius teisės aktus. Kai vienoje valstybėje narėje yra daugiau nei viena atsakinga tarnyba, jos turėtų glaudžiai ir nuolat bendradarbiauti.
- (13) Su sienų kontrole susijusių valstybių narių operatyvų bendradarbiavimą ir tarpusavio pagalbą turėtų valdyti ir koordinuoti Europos operatyvaus bendradarbiavimo dėl valstybių narių išorės sienų valdymo agentūra, įsteigta Reglamentu (EB) Nr. 2007/2004 ⁽¹⁾.
- (14) Šis reglamentas netrukdo patikrinimams, vykdomiems pagal bendruosius policijos įgaliojimus, ir asmenų atžvilgiu vykdomiems su saugumu susijusiems patikrinimams, kurie yra tokie patys, kaip ir vykdomi vidaus skrydžių atvejais, valstybių narių galimybėms vykdyti išskirtinį bagažo patikrinimą pagal 1991 m. gruodžio 19 d. Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 3925/91 dėl Bendrijos vidaus reisais skrendančių asmenų salone ir krovinių skyriuje turimo bagažo bei per Bendrijos vidaus jūras persikeliančių asmenų bagažo tikrinimo ir taikomų formalumų panaikinimo ⁽²⁾, ir nacionaliniams teisės aktams dėl kelionės ar asmens tapatybės dokumentų nešiojimosi arba asmenims taikomo reikalavimo pranešti valdžios institucijoms apie savo buvimą atitinkamos valstybės narės teritorijoje.
- (15) Valstybės narės taip pat turėtų turėti galimybę, iškilus rimtai grėsmei jos viešajai tvarkai ar vidaus saugumui, laikinai atnaujinti savo vidaus sienų kontrolę. Kad būtų užtikrinta, jog ši priemonė yra išimtinė ir taikoma laikantis proporcingumo principo, privalu nustatyti tokio atnaujinimo sąlygas ir tvarką. Sienų kontrolės laikino atnaujinimo apimtis ir trukmė turėtų būti apribotos iki minimumo, reikalingo apsisaugoti nuo šios grėsmės.
- (16) Teritorijoje, kurioje asmenys gali laisvai judėti, vidaus sienų kontrolės atnaujinimas turi likti išimtimi. Sienų kontrolė neturėtų būti vykdoma ir formalumai neturėtų būti atliekami vien dėl to, kad siena yra kertama.
- (17) Turėtų būti priimtos nuostatos, kurios leistų Komisijai pritaikyti tam tikras išsamias praktines taisykles, reglamentuojančias sienų kontrolę. Tokiais atvejais priemonių, reikalingų šiam reglamentui įgyvendinti, turėtų būti imtasi laikantis 1999 m. birželio 28 d. Tarybos sprendimo 1999/468/EB, nustatančio Komisijos naudojimosi jai suteiktais įgyvendinimo įgaliojimais tvarką ⁽³⁾.
- (18) Taip pat turėtų būti priimtos nuostatos, kurios leistų valstybėms narėms pranešti Komisijai apie kitų išsamių taisyklių, reglamentuojančių sienų kontrolę, pasikeitimus.
- (19) Kadangi šio reglamento tikslas, t.y. asmenų judėjimui per sienas taikomų taisyklių nustatymo, valstybės narės negali deramai pasiekti ir kadangi to tikslo yra geriau siekti Bendrijos lygmeniu, laikydamosi Sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo Bendrija gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nurodytą proporcingumo principą šiuo reglamentu neviršijama to, kas būtina nurodytam tikslui pasiekti.
- (20) Šiame reglamente gerbiama pagrindinės teisės ir laikomasi principų, pripažintų visų pirma Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje. Jis turėtų būti įgyvendinamas laikantis valstybių narių įsipareigojimų, susijusių su tarptautine apsauga ir negrąžinimu.
- (21) Nukrypstant nuo Sutarties 299 straipsnio, šis reglamentas taikomas tik toms Prancūzijos ir Nyderlandų teritorijoms, kurios yra Europoje. Jis neturi poveikio specifiniams susitarimams, taikomoms Seutai ir Melilijai, kaip apibrėžta Susitarime dėl Ispanijos Karalystės prisijungimo prie Konvencijos, įgyvendinančios 1985 m. birželio 14 d. Šengeno susitarimą ⁽⁴⁾.

⁽¹⁾ 2004 m. spalio 26 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2007/2004, įsteigiantis Europos operatyvaus bendradarbiavimo dėl valstybių narių išorės sienų valdymo agentūrą (OL L 349, 2004 11 25, p. 1).

⁽²⁾ OL L 374, 1991 12 31, p. 4. Reglamentas su pakeitimais, padarytais Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1882/2003 (OL L 284, 2003 10 31, p. 1).

⁽³⁾ OL L 184, 1999 7 17, p. 23.

⁽⁴⁾ OL L 239, 2000 9 22, p. 69.

- (22) Pagal Protokolo dėl Danijos pozicijos, pridedamo prie Europos Sąjungos sutarties ir Europos bendrijos steigimo sutarties, 1 ir 2 straipsnius Danija nedalyvauja priimant šį reglamentą, jis nėra jai privalomas ir ji neprivalo jo taikyti. Tačiau, kadangi šis reglamentas remiasi Šengeno *acquis* pagal Europos bendrijos steigimo sutarties trečiosios dalies IV antraštinę dalį, Danija pagal to protokolo 5 straipsnį per šešis mėnesius nuo šio reglamento priėmimo dienos turėtų nuspręsti, ar jį įgyvendins savo nacionalinėje teisėje, ar ne.
- (23) Kalbant apie Islandiją ir Norvegiją, šiuo reglamentu plėtojamos Šengeno *acquis* nuostatos pagal Europos Sąjungos Tarybos ir Islandijos Respublikos bei Norvegijos Karalystės sudarytą susitarimą dėl pastarųjų asociacijos įgyvendinant, taikant ir plėtojant Šengeno *acquis* ⁽¹⁾, kurios patenka į Tarybos sprendimo 1999/437/EB ⁽²⁾ dėl tam tikrų priemonių taikant tą susitarimą 1 straipsnio A punkte nurodytą sritį.
- (24) Turi būti sudarytas susitarimas, kuris leistų Islandijos ir Norvegijos atstovams dalyvauti komitetų, padedančių Komisijai naudotis savo įgyvendinimo įgaliojimais, darbe. Tokio susitarimo galimybė buvo apsvarstyta Europos Sąjungos Tarybos ir Islandijos Respublikos bei Norvegijos Karalystės pasikeitime laiškais dėl komitetų, padedančių Europos Komisijai naudotis savo vykdomaisiais įgaliojimais ⁽³⁾, pridėtame prie pirmiau minėto susitarimo.
- (25) Kalbant apie Šveicariją, šiuo reglamentu plėtojamos Šengeno *acquis* nuostatos pagal Europos Sąjungos, Europos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimą dėl Šveicarijos Konfederacijos asociacijos įgyvendinant, taikant ir plėtojant Šengeno *acquis*, kurios patenka į Sprendimo 1999/437/EB 1 straipsnio A punkte kartu su Tarybos sprendimų 2004/849/EB ⁽⁴⁾ ir 2004/860/EB ⁽⁵⁾ 4 straipsnių 1 dalyse nurodytą sritį.
- (26) Turi būti sudarytas susitarimas, kuris leistų Šveicarijos atstovams dalyvauti komitetų, padedančių Komisijai naudotis savo įgyvendinimo įgaliojimais, darbe. Tokio susitarimo galimybė buvo apsvarstyta Bendrijos ir Šveicarijos pasikeitime laiškais, pridėtame prie pirmiau minėto susitarimo.
- (27) Šiuo reglamentu plėtojamos Šengeno *acquis* nuostatos, kuriose Jungtinė Karalystė nedalyvauja pagal 2000 m. gegužės 29 d. Tarybos sprendimą 2000/365/EB dėl Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės prašymo dalyvauti įgyvendinant kai kurias Šengeno *acquis* nuostatas ⁽⁶⁾. Todėl Jungtinė Karalystė nedalyvauja šį reglamentą priimant, jis nėra jai privalomas ir ji neprivalo jo taikyti.
- (28) Šiuo reglamentu plėtojamos Šengeno *acquis* nuostatos, kuriose Airija nedalyvauja pagal 2002 m. vasario 28 d. Tarybos sprendimą 2002/192/EB dėl Airijos prašymo dalyvauti įgyvendinant kai kurias Šengeno *acquis* nuostatas ⁽⁷⁾. Todėl Airija nedalyvauja šį reglamentą priimant, jis nėra jai privalomas ir ji neprivalo jo taikyti.
- (29) Šio reglamento 1 straipsnio pirmasis sakiny, 5 straipsnio 4 dalies a punktas, III antraštinė dalis ir tos II antraštinės dalies bei jos priedų nuostatos, kuriose daroma nuoroda į Šengeno informacinę sistemą (SIS), yra nuostatos, kurios remiasi Šengeno *acquis* ar kitaip su juo susijusios, kaip apibrėžta 2003 m. Stojimo akto 3 straipsnio 2 dalyje,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

I ANTRAŠTINĖ DALIS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis

Reguliavimo dalykas ir principai

Šiame reglamente numatoma, kad nebus asmenų kontrolės jiems kertant Europos Sąjungos valstybių narių vidaus sienas.

Jame nustatomos taisyklės, reglamentuojančios asmenų kontrolę jiems kertant Europos Sąjungos valstybių narių išorės sienas.

2 straipsnis

Apibrėžimai

Šiame reglamente naudojami tokie apibrėžimai:

1) „vidaus sienos“:

a) valstybių narių bendros sausumos sienos, įskaitant upių ir ežerų sienas;

⁽¹⁾ OL L 176, 1999 7 10, p. 36.

⁽²⁾ OL L 176, 1999 7 10, p. 31.

⁽³⁾ OL L 176, 1999 7 10, p. 53.

⁽⁴⁾ 2004 m. spalio 25 d. Tarybos sprendimas 2004/849/EB dėl Europos Sąjungos, Europos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimo dėl Šveicarijos Konfederacijos asociacijos įgyvendinant, taikant ir plėtojant Šengeno *acquis* pasirašymo Europos Sąjungos vardu ir laikino tam tikrų nuostatų taikymo (OL L 368, 2004 12 15, p. 26).

⁽⁵⁾ 2004 m. spalio 25 d. Tarybos sprendimas 2004/860/EB dėl Europos Sąjungos, Europos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimo dėl Šveicarijos Konfederacijos asociacijos įgyvendinant, taikant ir plėtojant Šengeno *acquis* pasirašymo Europos bendrijos vardu ir laikino tam tikrų nuostatų taikymo (OL L 370, 2004 12 17, p. 78).

⁽⁶⁾ OL L 131, 2000 6 1, p. 43.

⁽⁷⁾ OL L 64, 2002 3 7, p. 20.

- b) valstybių narių oro uostai vidaus skrydžiams;
 - c) valstybių narių jūrų, upių ir ežerų uostai reguliariam susisiekimui keltais;
- 2) „išorės sienos“ – valstybių narių sausumos sienos, įskaitant upių, ežerų bei jūrų sienas ir jų oro uostus, upių uostus, jūrų uostus bei ežerų uostus, jei tai nėra vidaus sienos;
 - 3) „vidaus skrydis“ – skrydis tik į valstybių narių teritorijas arba iš jų, nenusileidžiant trečiosios šalies teritorijoje;
 - 4) „reguliarus susisiekimas keltais“ – susisiekimas tarp tų pačių dviejų ar daugiau uostų, esančių valstybių narių teritorijoje, neįplaukiant į uostus už valstybių narių teritorijos ribų ir vežant keleivius bei transporto priemones pagal viešai skelbiamą tvarkaraštį;
 - 5) „asmenys, kurie naudojami Bendrijos laisvo judėjimo teise“:
 - a) Sąjungos piliečiai, kaip apibrėžta Sutarties 17 straipsnio 1 dalyje, ir trečiųjų šalių piliečiai, kurie yra Sąjungos piliečio, besinaudojančio teise laisvai judėti, šeimos nariai, kuriems taikoma 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/38/EB dėl Sąjungos piliečių ir jų šeimos narių teisės laisvai judėti ir gyventi valstybių narių teritorijoje ⁽¹⁾;
 - b) trečiųjų šalių piliečiai ir jų šeimų nariai, nepaisant jų pilietybės, kurie pagal Bendrijos bei jos valstybių narių ir tų trečiųjų šalių susitarimus naudojami tokiais pačiomis laisvo judėjimo teisėmis kaip Sąjungos piliečiai;
 - 6) „trečiosios šalies pilietis“ – asmuo, kuris nėra Sąjungos pilietis, kaip apibrėžta Sutarties 17 straipsnio 1 dalyje, ir kuriam netaikomas šio straipsnio 5 punktas;
 - 7) „asmuo, dėl kurio buvo priimtas išpėjimas neįsileisti“ – trečiosios šalies pilietis, dėl kurio pagal Šengeno konvencijos 96 straipsnį ir jame nustatytais tikslais į Šengeno informacinę sistemą (SIS) įtrauktas išpėjimas;
 - 8) „sienos perėjimo punktas“ – vieta, kurioje kompetentingų institucijų leidžiama kirsti išorės sienas;
 - 9) „sienų kontrolė“ – pagal šį reglamentą ir siekiant šio reglamento tikslų su sienomis susijusi veikla išimtinai esant ketinimui kirsti sieną arba įvykus tokiame kirtime, neatsižvelgiant į jokiais kitas aplinkybes, kuri apima patikrinimus kertant sieną ir sienos stebėjimą;
 - 10) „patikrinimai kertant sieną“ – sienos perėjimo punktuose atliekami patikrinimai, skirti užtikrinti, kad asmenims, įskaitant jų transporto priemones ir jų turimus daiktus, būtų leidžiama atvykti į valstybių narių teritoriją arba iš jos išvykti;
 - 11) „sienų stebėjimas“ – sienų stebėjimas tarp sienos perėjimo punktų ribų ir sienos perėjimo punktų stebėjimas ne nustatytomis jų darbo valandomis, kad būtų užkirstas kelias asmenims išvengti patikrinimų kertant sieną;
 - 12) „antros linijos patikrinimas“ – tolesnis patikrinimas, kurį galima atlikti specialioje vietoje, kuri nėra ta vieta, kurioje tikrinami visi asmenys (pirma linija);
 - 13) „sienos apsaugos pareigūnas“ – valstybės pareigūnas, pagal nacionalinę teisę paskirtas į sienos perėjimo punktą arba į prie sienos ar arti sienos esančią vietą, kuris pagal šį reglamentą ir nacionalinę teisę vykdo sienų kontrolės užduotis;
 - 14) „vežėjas“ – fizinis ar juridinis asmuo, kuris vykdo asmenų vežimą;
 - 15) „leidimas gyventi“:
 - a) visi leidimai gyventi, valstybių narių išduoti pagal vienodą formą, nustatytą 2002 m. birželio 13 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1030/2002, nustatančiu vienodą leidimų apsigyventi trečiųjų šalių piliečiams formą ⁽²⁾;
 - b) visi kiti dokumentai, kuriuos valstybės narės išdavė trečiųjų šalių piliečiams, leidžiantys pasilikti jų teritorijoje arba į ją pakartotinai atvykti, išskyrus laikinus leidimus, išduotus tol, kol nagrinėjamas pirmasis prašymas išduoti a punkte nurodytą leidimą gyventi arba prašymas suteikti prieglobstį;
 - 16) „kruizinis laivas“ – laivas, kuris plaukia konkrečiu maršrutu pagal iš anksto nustatytą programą, apimančią turistinės veiklos įvairiuose uostuose programą, į kurią kelionės metu keleiviai paprastai neįsodinami ir jiems neleidžiama išsilaipinti;
 - 17) „plaukiojimas pramoginiais laivais“ – naudojimas pramoginiais laivais sporto ar turizmo tikslais;
 - 18) „pakrantės žvejyba“ – žvejyba laivais, kurie kiekvieną dieną arba per 36 valandas sugrįžta į valstybės narės teritorijoje esantį uostą neužsukdami į trečiojoje šalyje esantį uostą;

⁽¹⁾ OL L 158, 2004 4 30, p. 77.

⁽²⁾ OL L 157, 2002 6 15, p. 1.

19) „grėsmė visuomenės sveikatai“ – liga, galinti sukelti epidemiją, kaip apibrėžta Pasaulio sveikatos organizacijos tarptautinėse sveikatos taisyklėse, ir kitos infekcinės ligos arba užkrečiamos parazitinės ligos, jeigu jos yra apsaugos nuostatų, taikomų valstybių narių piliečiams, objektas.

3 straipsnis

Taikymo sritis

Šis reglamentas taikomas asmenims, kertantiems valstybių narių vidaus ar išorės sienas, nepažeidžiant:

- a) asmenų, kurie naudojami Bendrijos laisvo judėjimo teise, teisių;
- b) pabėgėlių ir asmenų, prašančių tarptautinės apsaugos, teisių, ypač jei tai susiję su negrąžinimu.

II ANTRAŠTINĖ DALIS

IŠORĖS SIENOS

I SKYRIUS

Išorės sienų kirtimas ir atvykimo sąlygos

4 straipsnis

Išorės sienų kirtimas

1. Išorės sienas galima kirsti tik sienos perėjimo punktuose ir nustatytais jų darbo valandomis. Sienos perėjimo punktuose, kurie neveikia visą parą, turi būti aiškiai nurodytos darbo valandos.

Pagal 34 straipsnį valstybės narės pateikia Komisijai jų sienos perėjimo punktų sąrašą.

2. Nukrypstant nuo šio straipsnio 1 dalies, prievolės kirsti išorės sienas tik sienos perėjimo punktuose ir nustatytais jų darbo valandomis išimtyms gali būti daromos:

- a) dėl plaukiojimo pramoginiiais laivais arba pakrantės žvejybos;
- b) išlipantiems į krantą jūrininkams būti uosto, į kurį atplaukia jų laivai, teritorijoje arba gretimose savivaldybėse;
- c) asmenims arba asmenų grupėms ypatingo poreikio atvejais, jei jie turi leidimus, kurių reikalaujama pagal nacionalinius teisės aktus, ir tai neprieštaruja valstybių narių viešosios tvarkos ir vidaus saugumo interesams;
- d) asmenims ar asmenų grupėms nenumatytais nepaprastosios padėties atvejais.

3. Nepažeidžiant šio straipsnio 2 dalyje numatytų išimčių ar savo tarptautinių įsipareigojimų apsaugos srityje, valstybės narės pagal savo nacionalinę teisę įveda sankcijas už neleistiną išorės sienų kirtimą ne nustatytuose sienos perėjimo punktuose ir ne nustatytais jų darbo valandomis. Šios sankcijos yra veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios.

5 straipsnis

Trečiųjų šalių piliečių atvykimo sąlygos

1. Ne ilgiau kaip tris mėnesius per šešių mėnesių laikotarpį trunkančiam buvimui trečiųjų šalių piliečiams nustatomos tokios atvykimo sąlygos:

- a) jie turi galiojantį kelionės dokumentą ar dokumentus, leidžiančius jiems kirsti sieną;
- b) jie turi galiojančią vizą, jei to reikalaujama pagal 2001 m. kovo 15 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 539/2001, nustatantį trečiųjų šalių, kurių piliečiai, kirsdami išorės sienas, privalo turėti vizas, ir trečiųjų šalių, kurių piliečiams toks reikalavimas netaikomas, sąrašus ⁽¹⁾, išskyrus atvejus, kai jie turi galiojantį leidimą gyventi;
- c) jie pagrindžia numatomo buvimo tikslą bei sąlygas ir turi pakankamai pragyvenimo lėšų numatomo buvimo laikotarpiui ir grįžimui į kilmės šalį arba vykimui tranzitu į trečiąją šalį, į kurią jie tikrai būtų įleisti, arba gali teisėtai gauti tokių lėšų;
- d) jie nėra asmenys, dėl kurių į SIS yra įtrauktas įspėjimas neįsileisti;
- e) jie nelaikomi keliančiais grėsmę nei vienos iš valstybių narių viešajai tvarkai, vidaus saugumui, visuomenės sveikatai ar tarptautiniams santykiams, pirmiausia – dėl jų valstybių narių duomenų bazėse nėra įtrauktas įspėjimas neįsileisti dėl išvardintų priežasčių.

2. I priede pateiktas pavyzdinis patvirtinančiųjų dokumentų, kurių sienos apsaugos pareigūnas gali reikalauti iš trečiosios šalies piliečio, kad patikrintų, ar jis atitinka 1 dalies c punkte nustatytas sąlygas, sąrašas.

3. Pragyvenimo lėšos įvertinamos pagal buvimo trukmę bei tikslą ir remiantis vidutinėmis ekonomiškų būsto ir maisto kainomis atitinkamoje valstybėje narėje arba valstybėse narėse, dauginant jas iš buvimo dienų skaičiaus.

⁽¹⁾ OL L 81, 2001 3 21, p. 1. Reglamentas su paskutiniais pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB) Nr. 851/2005 (OL L 141, 2005 6 4, p. 3).

Valstybės narės praneša Komisijai jų nustatytas orientacines sumas pagal 34 straipsnį.

II SKYRIUS

Išorės sienų kontrolė ir atsakymas leisti atvykti

6 straipsnis

Patikrinimų kertant sienas atlikimas

1. Sienos apsaugos pareigūnai, vykdydami jiems pavestas pareigas, visapusiškai gerbia žmogiškąjį orumą.

Visos priemonės, kurių imamasi minėtiems pareigūnams vykdant pareigas, yra proporcingos tokiomis priemonėmis siekiamiems tikslams.

2. Atlikdami patikrinimus kertant sienas, sienos apsaugos pareigūnai nediskriminuoja asmenų dėl lyties, rasinės arba etninės kilmės, religijos ar tikėjimo, negalios, amžiaus arba seksualinės orientacijos.

7 straipsnis

Asmenų patikrinimas kertant sienas

1. Išorės sienų kirtimą tikrina sienos apsaugos pareigūnai. Patikrinimai atliekami pagal šį skyrių.

Taip pat gali būti tikrinamos transporto priemonės ir sieną kertančių asmenų turimi daiktai. Apžiūrų atveju taikomi atitinkamos valstybės narės nacionaliniai teisės aktai.

2. Visi asmenys minimaliai patikrinami siekiant pagal jų pateiktus arba parodytus dokumentus nustatyti jų tapatybę. Šį minimalų patikrinimą sudaro greitas ir tiesioginis dokumento, leidžiančio teisėtam turėtoji kirsti sieną, galiojimo patikrinimas, tinkamais atvejais panaudojant techninius prietaisus ir ieškant informacijos tik apie pavogtus, neteisėtai pasisavintus, dingusius ir negaliojančius dokumentus atitinkamose duomenų bazėse, ir patikrinimas ieškant falsifikavimo arba klastojimo požymių.

Asmenys, kurie naudojami Bendrijos laisvo judėjimo teise, kaip taisyklė, minimaliai patikrinami pirmoje pastraipoje nurodytu būdu.

Tačiau atlikdami minimalų asmenų, kurie naudojami Bendrijos laisvo judėjimo teise, patikrinimą sienos apsaugos pareigūnai nesisistemiškai gali patikrinti nacionalines arba Europos duomenų bazes, siekdami užtikrinti, kad asmuo nekelia realios, dabartinės ir pakankamai rimtos grėsmės valstybių narių vidaus saugumui, viešajai tvarkai ir tarptautiniams santykiams bei grėsmės visuomenės sveikatai.

Dėl tokio duomenų bazių patikrinimo nepakenkiama asmenų, kurie naudojami Bendrijos laisvo judėjimo teise, teisei patekti į atitinkamos valstybės narės teritoriją, kaip nurodyta Direktyvoje 2004/38/EB.

Įvertinimas, kad turima pakankamai pragyvenimo lėšų, gali būti grindžiamas trečiosios šalies piliečio turimais grynais pinigais, kelionės čekiais ir kredito kortelėmis. Rėmimo deklaracijos, kai tokios deklaracijos numatytos nacionaliniuose teisės aktuose, ir priimančiųjų asmenų garantiniai raštai, nustatyti nacionaliniuose teisės aktuose, jei trečiosios šalies pilietis apsistoja pas priimančiąjį asmenį, taip pat gali būti įrodymas, kad turima pakankamai pragyvenimo lėšų.

4. Nukrypstant nuo 1 dalies:

a) trečiųjų šalių piliečiams, kurie atitinka ne visas 1 dalyje numatytas sąlygas, bet turi vienos iš valstybių narių išduotą leidimą gyventi ar pakartotinio atvykimo vizą, arba abu dokumentus, jei jų reikalaujama, leidžiama vykti per kitų valstybių narių teritorijas tranzitu, kad jie galėtų pasiekti leidimą gyventi ar pakartotinio atvykimo vizą išdavusios valstybės narės teritoriją, jeigu jų pavardės nėra įtrauktos į valstybės narės, kurios išorės sienas jie ketina kirsti, nacionalinį neįsileistinių asmenų sąrašą, ir tame sąrašė nenurodoma neleisti jiems atvykti ar vykti tranzitu;

b) trečiųjų šalių piliečiams, kurie atitinka 1 dalyje, išskyrus b punktą, nurodytas sąlygas ir kurie atvyksta prie sienos, gali būti leidžiama atvykti į valstybių narių teritorijas, jeigu prie sienos jiems išduodama viza pagal 2003 m. vasario 27 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 415/2003 dėl vizų išdavimo pasienyje, įskaitant tokių vizų išdavimą tranzitu vykstantiems jūrininkams ⁽¹⁾.

Prie sienos išduotos vizos įrašomos į sąrašą.

Jeigu neįmanoma vizos įklijuoti į dokumentą, ji išimties tvarka klijuojama ant atskiros į dokumentą įdedamo lapo. Tokiu atveju privalo būti naudojama vienodo pavyzdžio vizų įklijų forma, nustatyta 2002 m. vasario 18 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 333/2002 dėl vienodo pavyzdžio vizų įklijų formų, valstybių narių išduodamų asmenims, turintiems kelionės dokumentus, kurių nepripažįsta tas įklijų formas rengianti valstybė narė ⁽²⁾.

c) trečiųjų šalių piliečiams, kurie neatitinka vienos ar kelių 1 dalyje nurodytų sąlygų, valstybė narė gali leisti atvykti į savo teritoriją dėl humanitarinių motyvų, nacionalinių interesų arba tarptautinių įsipareigojimų. Jeigu dėl trečiosios šalies piliečio yra priimtas išpėjimas, kaip nurodyta 1 dalies d punkte, jam leidžianti atvykti valstybė narė apie tai atitinkamai praneša kitoms valstybėms narėms.

⁽¹⁾ OL L 64, 2003 3 7, p. 1.

⁽²⁾ OL L 53, 2002 2 23, p. 4.

3. Atvykstant ir išvykstant trečiųjų šalių piliečiai nuodugniai patikrinami.

a) nuodugnius patikrinimus atvykstant sudaro atitikimo 5 straipsnio 1 dalyje nustatytoms atvykimą reglamentuojančioms sąlygoms patikrinimas, ir tam tikrais atvejais - dokumentų, leidžiančių gyventi ir verstis profesine veikla, patikrinimas. Tai apima išsamų šių aspektų nagrinėjimą:

- i) patikrinimą, ar trečiosios šalies pilietis turi galiojantį dokumentą, kuris yra tinkamas kirsti sieną, ir, kai taikoma, kartu su dokumentu yra reikalinga viza ar leidimas gyventi;
- ii) kruopštų kelionės dokumento apžiūrėjimą ieškant klaidų ar padirbimo požymių;
- iii) atvykimo ir išvykimo spaudų atitinkamo trečiosios šalies piliečio kelionės dokumentuose apžiūrėjimą, siekiant patikrinti, lyginant atvykimo ir išvykimo datas, ar asmuo dar neviršijo maksimalios leidžiamo buvimo valstybių narių teritorijose trukmės;
- iv) patikrinimą, siekiant nustatyti atitinkamo trečiosios šalies piliečio išvykimo ir atvykimo vietų bei numatomo buvimo tikslo tikrumą ir, jei reikia, atitinkamų patvirtinančių dokumentų patikrinimą;
- v) patikrinimą, ar atitinkamas trečiosios šalies pilietis turi pakankamai pragyvenimo lėšų numatomo buvimo laikotarpiui ir tikslui, grįžimui į savo kilmės šalį ar vykimui tranzitu į trečiąją šalį, į kurią jis tikrai būtų įleistas, arba gali teisėtai gauti tokių lėšų;
- vi) patikrinimą, ar atitinkamas trečiosios šalies pilietis, jo transporto priemonė ir daiktai, kuriuos jis vežasi, nesutrikdys nei vienos iš valstybių narių viešosios tvarkos, vidaus saugumo, visuomenės sveikatos ar tarptautinių santykių. Toks patikrinimas apima tiesioginių duomenų bei išspėjimų apie asmenis ir, jei būtina, objektus, nurodytus SIS bei nacionalinėse duomenų rinkmenose, patikrinimą, ir veiksmą, kuris, jei reikia, turi būti atliekamas išspėjimo atveju.

b) nuodugnius patikrinimus išvykstant sudaro:

- i) patikrinimas, ar trečiosios šalies pilietis turi galiojantį dokumentą, kuris yra tinkamas kirsti sieną;
- ii) kelionės dokumento patikrinimas ieškant klaidų ar padirbimo požymių;
- iii) kai įmanoma, patikrinimas, ar trečiosios šalies pilietis nėra laikomas grėsme bet kurios iš valstybių narių viešajai tvarkai, vidaus saugumui ar tarptautiniams santykiams.

c) Be b punkte nurodomų patikrinimų nuodugnius patikrinimus išvykstant taip pat gali sudaryti:

- i) patikrinimas, ar asmuo turi galiojančią vizą, jei to reikalaujama pagal Reglamentą (EB) Nr. 539/2001, išskyrus atvejus, kai jis turi galiojantį leidimą gyventi;
- ii) patikrinimas, ar asmuo neviršijo maksimalios leidžiamo buvimo valstybės narės teritorijoje trukmės;
- iii) informacijos apie asmenis ir daiktus, dėl kurių į SIS ir nacionalines duomenų rinkmenas įtrauktas išspėjimas, patikrinimas.

4. Jeigu yra tam reikalingos sąlygos ir trečiosios šalies pilietis pateikia tokį prašymą, šiuos nuodugnius patikrinimus galima atlikti ne viešoje vietoje.

5. Trečiosios šalies piliečiai, kurių atžvilgiu atliekamas nuodugnus antros linijos patikrinimas, informuojami apie tokio patikrinimo tikslą ir tvarką.

Ši informacija turi būti prieinama visomis oficialiomis Sąjungos kalbomis ir šalies arba šalių, su kuriomis ribojasi atitinkama valstybė narė, kalba (kalbomis), ir joje turi būti nurodoma, kad trečiosios šalies pilietis gali prašyti nurodyti sienos apsaugos pareigūnų, atliekančių nuodugnų antros linijos patikrinimą, pavardes bei pareigų identifikavimo numerį ir sienos perėjimo punkto pavadinimą bei sienos kirtimo datą.

6. Asmenų, kurie naudojami Bendrijos laisvo judėjimo teise, patikrinimai atliekami pagal Direktyvą 2004/38/EB.

7. Išsamios registruotąją informaciją reglamentuojančios taisyklės nustatytos II priede.

8 straipsnis

Patikrinimų kertant sieną sušvelninimas

1. Susiklosčius išimtinėms ir nenumatytoms aplinkybėms, patikrinimai kertant išorės sienas gali būti sušvelninti. Tokiomis išimtinėmis ir nenumatytomis aplinkybėmis laikomos aplinkybės, kai dėl nenumatytų įvykių eismas tampa toks intensyvus, jog laukimo prie sienos perėjimo punkto laikas pernelyg pailgėja, ir išnaudojami visi personalo, priemonių ir organizaciniai ištekliai.

2. Kai patikrinimai kertant sieną sušvelninami pagal 1 dalį, pirmenybė paprastai teikiama ne patikrinimams kertant sieną išvykstant, o patikrinimams kertant sieną atvykstant.

Sprendimą sušvelninti patikrinimus kertant sieną priima sienos perėjimo punktui vadovaujantis sienos apsaugos pareigūnas.

Toks patikrinimų kertant sieną sušvelninimas yra laikinas, jis tikslinamas pagal aplinkybes ir įvedamas laipsniškai.

3. Net ir sušvelninus patikrinimus, sienos apsaugos pareigūnas, laikydamasis 10 straipsnio, antspauduoja trečiųjų šalių piliečių kelionės dokumentus jiems atvykstant ir išvykstant.

4. Kiekviena valstybė narė kartą per metus pateikia Europos Parlamentui ir Komisijai šio straipsnio taikymo ataskaitą.

9 straipsnis

Atskiros juostos ir informaciniai ženklai

1. Kad būtų vykdomas asmenų patikrinimas pagal 7 straipsnį, valstybės narės įrengia atskiras juostas, visų pirma oro uostų sienos perėjimo punktuose. Šios juostos ženklinamos III priede nurodytais ženklais su nuorodomis.

Valstybės narės gali įrengti atskiras juostas savo jūrų ir sausumos sienos perėjimo punktuose ir prie sienų tarp valstybių narių netaikydamos 20 straipsnio prie savo bendrų sienų. Jeigu valstybės narės prie šių sienų įrengia atskiras juostas, naudojami III priede nurodyti ženklai su nuorodomis.

Valstybės narės užtikrina, kad tokios juostos būtų aiškiai pažymėtos, įskaitant tuos atvejus, kai, siekiant užtikrinti optimalų sieną kertančių asmenų srautą, taisyklės dėl skirtingų juostų naudojimo laikinai atšaukiamos pagal šio straipsnio 4 dalį.

2. a) Asmenys, kurie naudojami Bendrijos laisvo judėjimo teise, turi teisę naudotis juostomis, pažymėtomis III priedo A dalyje nurodytu ženklu. Jie taip pat gali naudotis juostomis, pažymėtomis III priedo B dalyje nurodytu ženklu.
- b) Visi kiti asmenys naudojami juostomis, pažymėtomis III priedo B dalyje nurodytu ženklu.

Ženklių nuorodos, numatytos a ir b punktuose, gali būti užrašytos kalba arba kalbomis, kurias kiekviena valstybė narė laiko tinkamomis.

3. Jūrų uostų ir sausumos sienos perėjimo punktuose valstybės narės gali paskirstyti transporto priemonių eismą į skirtingas eismo juostas lengviesiems ir sunkiasvoriams automobiliams bei autobusams, naudodamos III priedo C dalyje nurodytus ženklus.

Atsižvelgdamos į vietos aplinkybes, kai tinkama, valstybės narės gali keisti nuorodas tokiuose ženkluose.

4. Konkrečiame sienos perėjimo punkte laikinai sutrikus eismo srautų pusiausvyrai, kompetentingos institucijos gali atšaukti skirtingų juostų naudojimo taisyklės tokiam laikotarpiui, kuris reikalingas pusiausvyros sutrikimui pašalinti.

5. Esami ženklai turi būti suderinti su 1, 2 ir 3 dalių nuostatomis iki 2009 m. gegužės 31 d. Valstybės narės, keisdamos esamus ar įrengdamos naujus ženklus iki aukščiau nurodytos datos, laikosi tose dalyse numatytų nuorodų.

10 straipsnis

Trečiųjų šalių piliečių kelionės dokumentų antspaudavimas

1. Trečiųjų šalių piliečių kelionės dokumentai sistemingai antspauduojami jiems atvykstant ir išvykstant. Visų pirma atvykimo ar išvykimo spaudu žymimi:

- a) dokumentai, kuriuose yra galiojanti viza, leidžianti trečiųjų šalių piliečiams kirsti sieną;
- b) dokumentai, leidžiantys trečiųjų šalių piliečiams, kuriems vizą valstybė narė išdavė pasienyje, kirsti sieną;
- c) dokumentai, leidžiantys trečiųjų šalių piliečiams, kuriems netaikomas vizų režimas, kirsti sieną.

2. Trečiųjų šalių piliečių, kurie yra Sąjungos piliečio, kuriam taikoma Direktyva 2004/38/EB, šeimos nariai, tačiau nepateikia tos direktyvos 10 straipsnyje numatyto leidimo gyventi, kelionės dokumentai antspauduojami atvykstant ir išvykstant.

Trečiųjų šalių piliečių, kurie yra trečiųjų šalių piliečių, besinaudojančių Bendrijos laisvo judėjimo teise, šeimos nariai, tačiau nepateikia Direktyvos 2004/38/EB 10 straipsnyje numatyto leidimo gyventi, kelionės dokumentai antspauduojami atvykstant ir išvykstant.

3. Atvykimo ar išvykimo spaudu nežymimi:

- a) valstybių vadovų ir aukštas pareigas užimančių asmenų, apie kurių atvykimą buvo iš anksto oficialiai pranešta diplomatiniais kanalais, dokumentai;
- b) pilotų licencijos ar orlaivių įgulų narių pažymėjimai;
- c) jūrininkų, kurie valstybės narės teritorijoje būna tik jų laivui įplaukus į uostą ir tik įplaukimo uosto teritorijoje, kelionės dokumentai;
- d) kruizinių laivų įgulos ir keleivių, kuriems netaikomi patikrinimai pasienyje pagal VI priedo 3.2.3 punktą, kelionės dokumentai;
- e) dokumentai, leidžiantys Andoros, Monako ir San Marino piliečiams kirsti sieną.

Išimties tvarka trečiosios šalies piliečio prašymu žymėjimo atvykimo arba išvykimo spaudu gali būti atsisakyta, jei antspaudavimas galėtų tam asmeniui sukelti didelių sunkumų. Tokiu atveju atvykimas arba išvykimas užregistruojamas atskirame lape, nurodant vardą bei pavardę ir paso numerį. Šis lapas duodamas trečiosios šalies piliečiui.

4. Antspaudavimui taikomos praktinio pobūdžio priemonės, nurodytos IV priede.

5. Jei įmanoma, trečiosios šalies piliečiai informuojami apie sienos apsaugos pareigūno prievolę antspauduoti jų kelionės dokumentus atvykstant ir išvykstant net ir sušvelninus patikrinimus pagal 8 straipsnį.

6. Komisija iki 2008 m. pabaigos pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai pranešimą apie kelionės dokumentų antspaudavimo nuostatų veikimą.

11 straipsnis

Buvimo trukmės sąlygų neatitikimo prezumpcija

1. Jei trečiosios šalies piliečio kelionės dokumente nėra atvykimo spaudu, kompetentingos nacionalinės valdžios institucijos gali daryti prielaidą, kad dokumento turėtojas neatitinka arba jau nebeatitinka konkrečioje valstybėje narėje taikomų buvimo trukmės sąlygų.

2. 1 dalyje numatyta prielaida gali būti paneigta, jei trečiosios šalies pilietis bet kokių būdu pateikia patikimus įrodymus, pavyzdžiui, transporto bilietą arba jo ar jos buvimo už valstybių narių teritorijos ribų įrodymų, rodančių, kad jis ar ji atitinka trumpalaikio buvimo trukmės sąlygas.

Tokiu atveju:

- a) jei trečiosios šalies pilietis yra valstybių narių, taikančių visą Šengeno *acquis*, teritorijoje, kompetentingos institucijos, vadovaudamosi nacionaline teise ir praktika, trečiosios šalies piliečio kelionės dokumente nurodo datą ir vietą, kada ir kur šis asmuo kirto vienos iš valstybių narių, taikančių visą Šengeno *acquis*, išorės sieną;
- b) jei trečiosios šalies pilietis yra valstybės narės, dėl kurios 2003 m. Stojimo akto 3 straipsnio 2 dalyje numatytas sprendimas dar nėra priimtas, teritorijoje, kompetentingos institucijos, vadovaudamosi nacionaline teise ir praktika, trečiosios šalies piliečio kelionės dokumente nurodo datą ir vietą, kada ir kur šis asmuo kirto tokios valstybės narės išorės sieną.

Be a ir b punktuose nurodytų žymėjimų trečiosios šalies piliečiui gali būti pateikiamas VIII priede nurodytas dokumentas.

Valstybės narės informuoja viena kitą ir Komisiją bei Tarybos generalinį sekretoriatą apie jų nacionalinę praktiką dėl šiame straipsnyje nurodytų žymėjimų.

3. Jei 1 dalyje nurodyta prielaida nepaneigiama, kompetentingos institucijos gali išsiųsti trečiosios šalies pilietį iš atitinkamos valstybės narės teritorijos.

12 straipsnis

Sienų stebėjimas

1. Pagrindinis sienų stebėjimo tikslas – užkirsti kelią neleistiniams sienos kirtimams, kovoti su tarpvalstybiniu nusikalstamumu ir imtis priemonių asmenų, kurie neteisėtai kirto sieną, atžvilgiu.

2. Sienos apsaugos pareigūnai, vykdydami sienų stebėjimą, naudoja stacionarius arba mobilius dalinius.

Šis stebėjimas vykdomas taip, kad užkirstų kelią ir atgrasintų asmenis nuo siekio išvengti patikrinimų sienos perėjimo punktuose.

3. Stebėjimą tarp sienos perėjimo punktų vykdo sienos apsaugos pareigūnai, kurių skaičius ir veiklos metodai tikslinami atsižvelgiant į esamus ar numatomus pavojus ir grėsmes. Stebėjimas vykdomas dažnai ir netikėtai keičiant jo periodiškumą, kad asmenims, neleistinai kertantiems sieną, nuolat grėstų pavojus būti nustatytiems.

4. Stebėjimą vykdo stacionarūs ar mobilūs daliniai, kurie, vykdydami pareigas, patruliuoja arba dislokuojasi vietose, žinomose arba numanomose esant pažeidžiamomis, tokiu stebėjimu siekiant sulaikyti nelegaliai sieną kertančius asmenis. Stebėjimą taip pat galima vykdyti techninėmis priemonėmis, įskaitant elektronines priemones.

5. Stebėjimą reglamentuojančios papildomos taisyklės gali būti patvirtintos 33 straipsnio 2 dalyje numatyta tvarka.

13 straipsnis

Atsisakymas leisti atvykti

1. Trečiosios šalies piliečiui, kuris neatitinka visų 5 straipsnio 1 dalyje nustatytų atvykimo sąlygų ir nepriklauso 5 straipsnio 4 dalyje nurodytoms asmenų kategorijoms, neleidžiama atvykti į valstybių narių teritorijas. Tai nepažeidžia specialių nuostatų dėl teisės į prieglobstį ir tarptautinę apsaugą arba dėl ilgalaikių vizų išdavimo taikymo.

2. Atsisakyti leisti atvykti galima tik motyvuotu sprendimu, kuriame nurodomos aiškios atsisakymo priežastys. Sprendimą priima pagal nacionalinę teisę įgaliota institucija. Jis įsigalioja nedelsiant.

Motyvuotas sprendimas, kuriame nurodomos tikslios atsisakymo priežastys, pateikiamas V priedo B dalyje nustatytame standartiniame blanke, kurį užpildo institucija, pagal nacionalinę teisę įgaliojanti priimti sprendimą atsisakyti leisti atvykti. Užpildytas standartinis blankas perduodamas atitinkamam trečiosios šalies piliečiui, kuris tame blanke patvirtina sprendimo neleisti atvykti gavimo faktą.

3. Asmenys, kuriems buvo atsisakyta leisti atvykti, turi teisę apskūsti sprendimą. Skundai nagrinėjami pagal nacionalinę teisę. Trečiosios šalies piliečiui raštu nurodomi kontaktiniai centrai, kuriuose galima gauti informacijos apie atstovus, kompetentingus pagal nacionalinę teisę veikti trečiosios šalies piliečio vardu.

Skundo padavimas nesustabdo sprendimo atsisakyti leisti atvykti galios.

Nepažeidžiant jokios kompensacijos, paskirtos pagal nacionalinę teisę, atitinkamas trečiosios šalies pilietis turi teisę į perbraukto atvykimo spaudo arba į kitų perbraukimų ar papildymų korekciją, kurią atliktų sprendimą neleisti atvykti priėmusi valstybės narė, jeigu išnagrinėjus skundą būtų nustatyta, kad sprendimas neleisti atvykti buvo nepagrįstas.

4. Sienos apsaugos pareigūnai užtikrina, kad trečiosios šalies pilietis, kuriam buvo atsisakyta leisti atvykti, neatvyktų į atitinkamos valstybės narės teritoriją.

5. Valstybės narės renka statistinius duomenis apie asmenis, kuriems buvo atsisakyta leisti atvykti, atsisakymo leisti atvykti pagrindus, asmenų, kuriems buvo atsisakyta leisti atvykti, pilietybę ir sienos (sausumos, oro ar jūrų), per kurią jiems nebuvo leista atvykti, rūšį. Valstybės narės perduoda Komisijai šiuos statistinius duomenis vieną kartą per metus. Komisija kas dveji metai skelbia valstybių narių parengtus statistinius duomenis.

6. Atsisakymą leisti atvykti reglamentuojančios išsamios taisyklės pateikiamos V priedo A dalyje.

III SKYRIUS

Sienų kontrolės personalas ir skiriami ištekliai bei valstybių narių bendradarbiavimas

14 straipsnis

Sienų kontrolės personalas ir skiriami ištekliai

Išorės sienų kontrolei pagal 6–13 straipsnių vykdyti valstybės narės naudoja pakankamą tinkamo personalo ir išteklių kiekį, kad būtų užtikrinta veiksminga, aukšto lygio ir vienoda kontrolė prie jų išorės sienų.

15 straipsnis

Kontrolės įgyvendinimas

1. 6–13 straipsniuose numatytą sienų kontrolę vykdo sienos apsaugos pareigūnai, laikydamiesi šio reglamento nuostatų ir nacionalinės teisės.

Vykdydami šią sienų kontrolę, sienos apsaugos pareigūnai išsaugo įgaliojimus iškelti baudžiamąją bylą, kurie jiems suteikiami pagal nacionalinę teisę ir kurie nepatenka į šio reglamento taikymo sritį.

Valstybės narės užtikrina, kad sienos apsaugos pareigūnais dirbtų tinkamai parengti specialistai profesionalai. Valstybės narės skatina sienos apsaugos pareigūnus mokytis kalbų, pirmiausia kalbų, reikalingų jų pareigoms atlikti.

2. Laikydamosi 34 straipsnio, valstybės narės perduoda Komisijai nacionalinių tarnybų, pagal jų nacionalinę teisę atsakingų už sienų kontrolę, sąrašą.

3. Tam, kad sienos būtų veiksmingai kontroliuojamos, valstybės narės užtikrina glaudų bei nuolatinį savo nacionalinių tarnybų, atsakingų už sienų kontrolę, bendradarbiavimą.

16 straipsnis

Valstybių narių bendradarbiavimas

1. Valstybės narės padeda viena kitai ir glaudžiai bei nuolat bendradarbiauja siekdamos veiksmingai įgyvendinti sienų kontrolę pagal šio reglamento 6–15 straipsnius. Jos keičiasi visa susijusia informacija.

2. Valstybių narių operatyvų bendradarbiavimą išorės sienų valdymo srityje koordinuoja Europos operatyvaus bendradarbiavimo prie Valstybių narių išorės sienų valdymo agentūra (toliau – Agentūra), įsteigta Reglamentu (EB) Nr. 2007/2004.

3. Nepažeisdamos Agentūros įgaliojimų, valstybės narės gali tęsti operatyvų bendradarbiavimą su kitomis valstybėmis narėmis ir (arba) trečiosiomis šalimis, esančiomis prie išorės sienų, įskaitant keitimąsi ryšių palaikymo pareigūnais, jei tokiu bendradarbiavimu papildoma Agentūros veikla.

Valstybės narės susilaiko nuo veiksmų, kurie trukdytų Agentūros funkcionavimui arba jos tikslų įgyvendinimui.

Valstybės narės praneša Agentūrai apie pirmoje pastraipoje numatytą operatyvų bendradarbiavimą.

4. Valstybės narės organizuoja mokymą sienų kontrolės taisyklių bei pagrindinių teisių klausimais. Tokiu atveju atsižvelgiama į Agentūros nustatytus ir papildomai patobulintus bendrus mokymo standartus.

17 straipsnis

Bendra kontrolė

1. Valstybės narės, kurios savo bendroms sausumos sienoms netaiko 20 straipsnio, tas bendras sienas iki to straipsnio taikymo dienos gali kontroliuoti bendrai, ir tokiu atveju asmenys atvykimo ir išvykimo patikrinimui gali būti sustabdomi tik vieną kartą, nepažeidžiant valstybių narių individualios atsakomybės pagal 6–13 straipsnius.

Šiuo tikslu valstybės narės gali tarpusavyje sudaryti dvišalius susitarimus.

2. Apie susitarimus, sudarytus pagal 1 dalį, valstybės narės praneša Komisijai.

IV SKYRIUS

Specialios patikrinimų kertant sienas taisyklės

18 straipsnis

Specialios taisyklės, skirtos įvairioms sienos rūšims ir įvairioms transporto priemonėms, naudojamoms kertant išorės sienas

VI priede nustatytos specialios taisyklės taikomos atliekant patikrinimus kertant įvairių rūšių sienas ir įvairioms transporto priemonėms, naudojamoms kertant sienos perėjimo punktus.

Šiose konkrečiose taisyklėse gali būti nuostatų, leidžiančių nukrypti nuo 5 straipsnio ir 7–13 straipsnių.

19 straipsnis

Specialios tam tikrų kategorijų asmenų patikrinimo taisyklės

1. VII priede išdėstytos specialios taisyklės taikomos tikrinant šių kategorijų asmenis:

- a) valstybių vadovus ir jų delegacijų narius;
- b) orlaivių pilotus ir kitus įgulos narius;
- c) jūrininkus;
- d) diplomatinių, pareiginių arba tarnybinių pasų turėtojus ir tarptautinių organizacijų narius;
- e) kitoje sienos pusėje dirbančius asmenis;
- f) nepilnamečius.

Šiose specialiose taisyklėse gali būti nuostatų, leidžiančių nukrypti nuo 5 straipsnio ir 7–13 straipsnių.

2. Pagal 34 straipsnį valstybės narės informuoja Komisiją apie akredituotiems diplomatinėms ir konsulinėms atstovybėms nariams ir jų šeimos nariams jų užsienio reikalų ministerijų išduotų kortelių pavyzdžius.

III ANTRAŠTINĖ DALIS

VIDAUS SIENOS

I SKYRIUS

Kontrolės kertant vidaus sienas panaikinimas

20 straipsnis

Vidaus sienų kirtimas

Vidaus sienas galima kirsti bet kurioje vietoje, ir jas kertantys asmenys, nepaisant jų pilietybės, kertant sieną netikrinami.

21 straipsnis

Patikrinimas teritorijoje

Kontrolės kertant vidaus sienas panaikinimas neturi įtakos:

- a) valstybių narių kompetentingų institucijų naudojimuisi policijos įgaliojimais pagal nacionalinę teisę, jei naudojimasis šiais įgaliojimais nėra lygiavertis patikrinimams kertant sieną; tai taip pat taikoma pasienio ruožuose. Kaip apibrėžta pirmajame sakinyje, visų pirma naudojimasis policijos įgaliojimais negali būti laikomas lygiavertiu patikrinimams kertant sieną, kai policijos priemonės:
 - i) nėra skirtos sienų kontrolei;
 - ii) yra grindžiamos bendra policijos informacija ir patirtimi, susijusia su galimomis grėsmėmis visuomenės saugumui, ir jomis pirmiausia siekiama kovoti su tarpvalstybiniu nusikalstamumu;
 - iii) yra parengtos ir vykdomos aiškiai skirtingai nuo sistemingų asmenų patikrinimų kertant išorės sienas;
 - iv) vykdomos kaip patikrinimai vietoje;
- b) asmenų patikrinimui saugumo tikslais, kurį pagal kiekvienos valstybės narės teisės aktus uostuose ir oro uostuose vykdo kompetentingos institucijos, uosto arba oro uosto pareigūnai arba vežėjai, jeigu lygiai taip pat tikrinami ir asmenys, keliaujantys valstybėje narėje;
- c) valstybės narės galimybei teisės aktais nustatyti prievolę turėti ar nešiotis dokumentus;

- d) trečiosios šalies piliečių prievolei pranešti apie savo buvimą valstybės narės teritorijoje pagal Šengeno konvencijos 22 straipsnio nuostatas.

22 straipsnis

Eismo kliūčių pašalinimas sienos kirtimo keliais punktuose prie vidaus sienų

Valstybės narės pašalina visas kliūtis sklandžiam eismo srautui sienos kirtimo keliais punktuose prie vidaus sienų, pirmiausia greičio apribojimus, kurie nėra išimtinai būtini dėl eismo saugumo aplinkybių.

Tuo pačiu metu valstybės narės turi būti pasirengusios sudaryti sąlygas vykdyti patikrinimus atnaujinus vidaus sienų kontrolę.

II SKYRIUS

Laikinas vidaus sienų kontrolės atnaujinimas

23 straipsnis

Laikinas vidaus sienų kontrolės atnaujinimas

1. Iškilus rimtai grėsmei viešajai tvarkai ar vidaus saugumui, valstybė narė 24 straipsnyje nustatyta tvarka ar, skubiais atvejais, 25 straipsnyje nustatyta tvarka gali išimties tvarka atnaujinti savo vidaus sienų kontrolę ribotam, ne ilgesniam nei 30 dienų, laikotarpiui ar numatomam rimtos grėsmės trukmės laikotarpiui, jei jis viršija 30 dienų, laikydamasi 24 straipsnyje ar, skubiais atvejais, 25 straipsnyje nustatytos tvarkos. Laikinas vidaus sienų kontrolės atnaujinimas neviršija to, kas tikrai būtina siekiant apsisaugoti nuo rimtos grėsmės.

2. Jei rimta grėsmė viešajai tvarkai ar vidaus saugumui trunka ilgiau nei numatyta 1 dalyje, valstybė narė 26 straipsnyje nustatyta tvarka gali tuo pačiu pagrindu, kaip ir nurodytasis 1 dalyje, pratęsti sienų kontrolę, atsižvelgiant į naujas aplinkybes, taip pat ir atnaujinamiems 30 dienų laikotarpiams.

24 straipsnis

Tvarka numatomų įvykių atveju

1. Jei valstybė narė ketina pagal 23 straipsnio 1 dalį atnaujinti vidaus sienų kontrolę, ji nedelsdama apie tai praneša atitinkamai kitoms valstybėms narėms ir Komisijai bei, kai tik turi, pateikia tokią informaciją:

- a) siūlomo atnaujinimo priežastis, išsamiai nurodant įvykius, dėl kurių kilo rimta grėsmė viešajai tvarkai ar vidaus saugumui;

- b) siūlomo atnaujinimo taikymo sritį, nurodant, kur konkrečiai bus atnaujinta sienų kontrolė;

- c) nustatytų sienos perėjimo punktų pavadinimus;

- d) siūlomo atnaujinimo vykdymo laiką ir trukmę;

- e) kai reikalinga, priemonės, kurių turi imtis kitos valstybės narės.

2. Gavusi atitinkamos valstybės narės pranešimą ir atsižvelgdama į 3 dalyje numatytas konsultacijas, Komisija, nepažeisdama Sutarties 64 straipsnio 1 dalies, gali pateikti nuomonę.

3. Dėl 1 dalyje numatytos informacijos, taip pat nuomonės, kurią pagal 2 dalį gali pateikti Komisija, konsultuojasi valstybė narė, ketinanti atnaujinti sienų kontrolę, kitos valstybės narės ir Komisija, siekdamas atitinkamais atvejais organizuoti abipusę valstybių narių bendradarbiavimą ir ištirti, ar priemonės proporcingai atitinka įvykius, dėl kurių atnaujinama sienų kontrolė, bei grėsmę viešajai tvarkai ar vidaus saugumui.

4. 3 dalyje nurodytas konsultavimasis vyksta likus bent penkiolikai dienų iki numatytos sienų kontrolės atnaujinimo datos.

25 straipsnis

Tvarka atvejais, kai būtina imtis skubių veiksmų

1. Jei dėl valstybės narės viešosios tvarkos ar vidaus saugumo priežasčių reikia imtis skubių veiksmų, atitinkama valstybė narė gali išimties tvarka nedelsdama atnaujinti vidaus sienų kontrolę.

2. Vidaus sienų kontrolę atnaujinanti valstybė narė nedelsdama apie tai praneša atitinkamai kitoms valstybėms narėms ir Komisijai bei pateikia 24 straipsnio 1 dalyje nurodytą informaciją ir nurodo priežastis, pateisinančias šios tvarkos taikymą.

26 straipsnis

Vidaus sienų kontrolės pratęsimo tvarka

1. Valstybės narės gali pratęsti vidaus sienų kontrolę tik pagal 23 straipsnio 2 dalies nuostatas, prieš tai pranešusios kitoms valstybėms narėms ir Komisijai.

2. Valstybė narė, ketinanti pratęsti sienų kontrolę, pateikia kitoms valstybėms narėms ir Komisijai visą susijusią informaciją apie vidaus sienų kontrolės pratęsimo priežastis. Taikomos 24 straipsnio 2 dalies nuostatos.

27 straipsnis

Europos Parlamento informavimas

Atitinkama valstybė narė arba atitinkamais atvejais Taryba nedelsiant informuoja Europos Parlamentą apie priemones, kurių buvo imtasis pagal 24, 25 ir 26 straipsnius. Trečią kartą iš eilės nusprendusi pratęsti kontrolę pagal 26 straipsnį, atitinkama valstybė narė, gavusi prašymą, praneša Europos Parlamentui apie vidaus sienų kontrolės būtinybę.

28 straipsnis

Nuostatos, taikomos atnaujinus vidaus sienų kontrolę

Kai atnaujinama vidaus sienų kontrolė, *mutatis mutandis* taikomos atitinkamos II antraštinės dalies nuostatos.

29 straipsnis

Ataskaita apie vidaus sienų kontrolės atnaujinimą

Valstybė narė, pagal 23 straipsnį atnaujinusi vidaus sienų kontrolę, patvirtina šios kontrolės panaikinimo datą ir tuo pačiu metu ar netrukus po to Europos Parlamentui, Tarybai ir Komisijai pateikia ataskaitą apie vidaus sienų kontrolės atnaujinimą, pirmiausia apibūdindama patikrinimų atlikimą ir sienų kontrolės atnaujinimo veiksmingumą.

30 straipsnis

Visuomenės informavimas

Sprendimas atnaujinti vidaus sienų kontrolę priimamas skaidriai ir apie tai visapusiškai informuojant visuomenę, nebent tai negali būti padaryta dėl svarbių saugumo priežasčių.

31 straipsnis

Konfidencialumas

Atitinkamos valstybės narės prašymu kitos valstybės narės, Europos Parlamentas ir Komisija saugo pateiktos informacijos, susijusios su sienų kontrolės atnaujinimu bei pratęsimu, ir pagal 29 straipsnį parengtos ataskaitos konfidencialumą.

IV ANTRAŠTINĖ DALIS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

32 straipsnis

Priedų pakeitimai

III, IV ir VIII priedai iš dalies keičiami laikantis 33 straipsnio 2 dalyje nustatytos tvarkos.

33 straipsnis

Komitetas

1. Komisijai padeda komitetas (toliau – Komitetas).

2. Darant nuorodą į šią dalį, taikomi Sprendimo 1999/468/EB 5 ir 7 straipsniai, atsižvelgiant į jo 8 straipsnio nuostatas ir su sąlyga, kad pagal šią tvarką priimtose įgyvendinimo priemonės nekeičia esminių šio reglamento nuostatų.

Sprendimo 1999/468/EB 5 straipsnio 6 dalyje nustatytas laikotarpis yra trys mėnesiai.

3. Komitetas patvirtina savo darbo tvarkos taisykles.

4. Nepažeidžiant jau priimtų įgyvendinimo priemonių, šio reglamento nuostatų, susijusių su techninių taisyklių ir sprendimų priėmimu 2 dalyje nurodyta tvarka, taikymas sustabdomas praėjus ketveriems metams nuo šio reglamento įsigaliojimo. Remdamiesi Komisijos pasiūlymu, Europos Parlamentas ir Taryba gali atnaujinti šias nuostatas Sutarties 251 straipsnyje nustatyta tvarka ir šiuo tikslu iš naujo jas svarsto prieš pasibaigiant ketverių metų laikotarpiui.

34 straipsnis

Pranešimai

1. Valstybės narės pateikia Komisijai:
 - a) leidimų gyventi sąrašą;
 - b) sienos perėjimo punktų sąrašą;
 - c) orientacines sumas, kurių turėjimą reikalaujama įrodyti kertant išorės sienas, kurias kasmet nustato jų nacionalinės valdžios institucijos;
 - d) už sienų kontrolę atsakingų nacionalinių tarnybų sąrašą;
 - e) užsienio reikalų ministerijų išduotų kortelių pavyzdžius.
2. Su pagal 1 dalį perduota informacija Komisija supažindina valstybės narės ir visuomenę paskelbdama ją *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* C serijoje ir kitais reikiama būdais.

35 straipsnis

Vietinis pasienio eismas

Šis reglamentas nepažeidžia Bendrijos vietinio pasienio eismo taisyklių ir esamų dvišalių susitarimų dėl vietinio pasienio eismo.

36 straipsnis

Seuta ir Melilija

Šio reglamento nuostatos neturi įtakos specialioms taisyklėms, taikomoms Seutos ir Melilijos miestams, kaip nustatyta Ispanijos Karalystės deklaracijoje dėl Seutos ir Melilijos miestų, skelbiamoje Susitarimo dėl Ispanijos Karalystės prisijungimo prie Konvencijos dėl 1985 m. birželio 14 d. Šengeno susitarimo įgyvendinimo baigiamajame akte ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ OL L 239, 2000 9 22, p. 73.

37 straipsnis

Informacija, kurią turi pateikti valstybės narės

Iki 2006 m. spalio 26 d. valstybės narės praneša Komisijai apie nacionalines nuostatas, susijusias su 21 straipsnio c ir d punktais, 4 straipsnio 3 dalyje nurodytas sankcijas ir dvišalius susitarimus, sudarytus pagal 17 straipsnio 1 dalį. Apie vėlesnius šių nuostatų pakeitimus pranešama per penkias darbo dienas.

Valstybių narių pranešama informacija skelbiama *Europos Sąjungos oficialiojo leidinio* C serijoje.

38 straipsnis

Pranešimas apie III antraštinės dalies taikymą

Iki 2009 m. spalio 13 d. Komisija Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia pranešimą apie III antraštinės dalies taikymą.

Komisija ypatingą dėmesį skiria sunkumams, atsirandantiems dėl vidaus sienų kontrolės atnaujinimo. Tam tikrais atvejais ji pateikia pasiūlymus, kaip tokius sunkumus įveikti.

39 straipsnis

Panaikinimas

1. Nuo 2006 m. spalio 13 d. panaikinami konvencijos dėl 1985 m. birželio 14 d. Šengeno susitarimo įgyvendinimo 2–8 straipsniai.

2. Nuo 1 dalyje nurodytos dienos panaikinami:

a) Bendrasis vadovas, įskaitant jo priedus;

- b) Šengeno vykdomojo komiteto 1994 m. balandžio 26 d. sprendimas (SCH/Com-ex (94) 1, rev. 2), 1994 m. gruodžio 22 d. sprendimas (SCH/Com-ex (94)17, rev. 4) ir 1995 m. gruodžio 20 d. sprendimas (SCH/Com-ex (95) 20, rev. 2);
 - c) Bendrųjų konsulinių instrukcijų 7 priedas;
 - d) 2001 m. balandžio 24 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 790/2001, paliekantis Tarybai įgyvendinimo įgaliojimus dėl tam tikrų išsamių nuostatų ir praktinės tvarkos vykdant pasienio kontrolę bei priežiūrą ⁽¹⁾;
 - e) 2004 m. balandžio 29 d. Tarybos sprendimas 2004/581/EB, nustatantis būtiniausias nuorodas, kurios turi būti ženkluose ties išorės sienos kirtimo punktais ⁽²⁾;
 - f) 2004 m. balandžio 29 d. Tarybos sprendimas 2004/574/EB, iš dalies keičiantis Bendrąjį vadovą ⁽³⁾;
 - g) 2004 m. gruodžio 13 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2133/2004 dėl reikalavimo valstybių narių kompetentingoms institucijoms sistemingai antspauduoti trečiųjų šalių piliečių, kertančių valstybių narių išorės sienas, kelionės dokumentus ir šiuo tikslu iš dalies keičiantis Konvencijos dėl Šengeno susitarimo įgyvendinimo bei Bendrojo vadovo nuostatas ⁽⁴⁾.
3. Nuorodos į išbrauktus straipsnius ir panaikintus dokumentus perdaromos į nuorodas į šį reglamentą.

40 straipsnis

Įsigaliojimas

Šis reglamentas įsigalioja 2006 m. spalio 13 d. Tačiau 34 straipsnis įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Šis reglamentas yra privalomas visas ir tiesiogiai taikomas valstybėse narėse pagal Europos bendrijos steigimo sutartį.

Priimta Strasbūre, 2006 m. kovo 15 d.

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas
J. BORRELL FONTELLES

Tarybos vardu
Pirmininkas
H. WINKLER

⁽¹⁾ OL L 116, 2001 4 26, p. 5. Reglamentas su pakeitimais, padarytais Sprendimu 2004/927/EB (OL L 396, 2004 12 31, p. 45).

⁽²⁾ OL L 261, 2004 8 6, p. 119.

⁽³⁾ OL L 261, 2004 8 6, p. 36.

⁽⁴⁾ OL L 369, 2004 12 16, p. 5.

*I PRIEDAS***Patvirtinantieji dokumentai, skirti patikrinti, ar įvykdytos atvykimo sąlygos**

5 straipsnio 2 dalyje nurodyti dokumentiniai įrodymai gali būti tokie:

- a) verslo kelionių atvejais:
 - i) firmos arba valdžios institucijos kvietimas dalyvauti susitikimuose, konferencijose ar renginiuose, susijusiuose su prekyba, pramone arba darbu;
 - ii) kiti dokumentai, rodantys verslo ryšių arba ryšių darbo tikslais buvimą;
 - iii) įėjimo į mugės ir kongresus bilietai, jei vykstama į juos.
- b) kelionių studijų ar kito pobūdžio mokymo tikslais atvejais:
 - i) priėmimo į mokymo įstaigos profesinio rengimo ar teorinius kursus pagal pagrindinio ir aukštesniojo mokslo sistemą pažymėjimas;
 - ii) pažymėjimai arba lankytų kursų sertifikatai.
- c) kelionių turizmo arba privačiais tikslais atvejais:
 - i) patvirtinantieji dokumentai, susiję su apgyvendinimu:
 - priimančiojo asmens kvietimas, jei bus apsistojama pas jį;
 - apgyvendinimą teikiančios įstaigos patvirtinantysis dokumentas arba kitas atitinkamas dokumentas, nurodantis, kur ketinama apsistoti;
 - ii) patvirtinantieji dokumentai, susiję su maršrutu:

organizuotos kelionės užsakymo patvirtinimas arba kitas atitinkamas dokumentas, nurodantis numatomus kelionės planus;
 - iii) patvirtinantieji dokumentai, susiję su grįžimu:

grįžimo ar kelionės pirmyn ir atgal bilietas.
- d) kelionių politinių, mokslo, kultūros, sporto ar religinių renginių tikslais ar kitais tikslais atvejais:

kvietimai, įėjimo bilietai, priėmimo dokumentai arba programos, jei įmanoma, nurodant priimančiosios organizacijos pavadinimą ir buvimo trukmę, ar kitas atitinkamas dokumentas, nurodantis apsilankymo tikslą.

*II PRIEDAS***Informacijos registravimas**

Visuose sienos perėjimo punktuose visa tarnybinė informacija ir kita ypač svarbi informacija registruojama rankiniu arba elektroniniu būdu. Visų pirma registruojama ši informacija:

- a) sienos apsaugos pareigūno, atsakingo už patikrinimus pasienyje toje vietoje, ir kitų kiekvienos grupės pareigūnų pavardės;
 - b) asmenų patikrinimo sušvelninimas, taikomas pagal 8 straipsnį;
 - c) dokumentų vietoj pasų ir vizų išdavimas pasienyje;
 - d) sulaikyti asmenys ir skundai (baudžiamoji veika ir administraciniai pažeidimai);
 - e) asmenys, kuriems buvo atsisakyta leisti atvykti pagal 13 straipsnį (atsakymo leisti atvykti priežastys ir pilietybė);
 - f) atvykimo ir išvykimo spaudų saugumo kodai, sienos apsaugos pareigūnų, naudojančių spaudą konkrečią dieną ar pameiną, tapatybė ir su pamestais bei pavogtais spaudais susijusi informacija;
 - g) asmenų, kurie buvo patikrinti, skundai;
 - h) kitos ypač svarbios policijos ar teisminės priemonės;
 - i) išskirtiniai įvykiai.
-

III PRIEDAS

Eismo juostas sienos perėjimo punktuose žyminčių ženklų pavyzdžiai

A DALIS

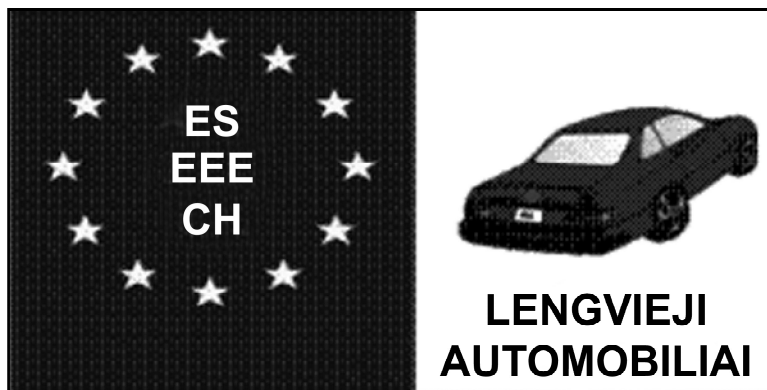
(¹)

(¹) Norvegijai ir Islandijai simbolio pateikti nereikia.

B DALIS

**VISI
PASAI**

C DALIS

⁽¹⁾⁽¹⁾⁽¹⁾

⁽¹⁾ Norvegijai ir Islandijai simbolio pateikti nereikia.

**VISI
PASAI**

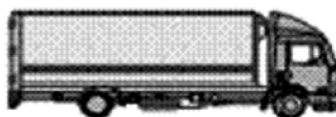
**LENGVIEJI
AUTOMOBILIAI**

**VISI
PASAI**

AUTOBUSAI

**VISI
PASAI**

SUNKVEŽIMIAI

IV PRIEDAS

Žymėjimas spaudais

1. Trečiųjų šalių piliečių kelionės dokumentai sistemingai antspauduojami jiems atvykstant ir išvykstant, laikantis 10 straipsnio. Spaudų specifikacijos nustatytos Šengeno vykdomojo komiteto sprendime SCH/COM-EX (94) 16 rev ir SCH/Gem-Handb (93) 15 (CONFIDENTIAL).
2. Spaudų saugumo kodai keičiami reguliariai, ne rečiau kaip kas mėnesį.
3. Atvykstant ir išvykstant trečiųjų šalių piliečiams, kuriems taikomas vizų reikalavimas, spaudas dedamas, jei įmanoma, taip, kad padengtų vizos kraštą, o vizoje esantys įrašai netaptų neįskaitomi ar nebūtų pakenkta vizos įklijos apsauginėms savybėms. Jeigu turi būti žymima keliais spaudais (pavyzdžiui, daugkartinio atvykimo vizos atveju), tai daroma puslapyje, esančiame priešais puslapį, kuriame yra įklijuota viza.

Jei tas puslapis negali būti naudojamas, spaudas dedamas kitame puslapyje. Mašininio nuskaitymo zona spaudu nežymima.

4. Valstybės narės paskiria nacionalinius kontaktinius centrus, atsakingus už keitimąsi informacija apie sienos perėjimo punktuose naudojamų atvykimo ir išvykimo spaudų saugumo kodus, ir apie tai praneša kitoms valstybėms narėms, Tarybos generaliniam sekretoriui ir Komisijai. Šie kontaktiniai centrai nedelsdami susipažįsta su informacija apie bendrus atvykimo ir išvykimo spaudus, naudojamus prie atitinkamos valstybės narės išorės sienų, visų pirma su informacija apie:
 - a) sienos perėjimo punktą, kuriam yra skirtas konkretus spaudas;
 - b) sienos apsaugos pareigūno, kuriam bet kuriuo konkrečiu laikotarpiu buvo skirtas konkretus spaudas, tapatybę;
 - c) konkretaus spaudos saugumo kodą bet kuriuo konkrečiu laikotarpiu.

Visos užklauskos apie bendrus atvykimo ir išvykimo spaudus pateikiamos per pirmiau minėtus nacionalinius kontaktinius centrus.

Be to, nacionaliniai kontaktiniai centrai kitiems kontaktiniams centrams, Tarybos generaliniam sekretoriui ir Komisijai nedelsdami siunčia informaciją apie su kontaktiniais centrais susijusius pasikeitimus ir pamestus bei pavogtus spaudus.

V PRIEDAS

A DALIS

Atsisakymo leisti atvykti tvarka pasienyje

1. Atsisakydamas leisti atvykti, kompetentingas sienos apsaugos pareigūnas:
 - a) užpildo atsisakymo leisti atvykti standartinį blanką, kaip parodyta B dalyje. Atitinkamas trečiosios šalies pilietis pasirašo blanką ir gauna pasirašyto blanko kopiją. Trečiosios šalies piliečiui atsisakius pasirašyti, sienos apsaugos pareigūnas tokį atsisakymą nurodo blanko dalyje „pastabos“;
 - b) pase deda atvykimo spaudą, kryžmai perbrauktą neištrinamu juodu rašalu, ir priešais jį dešinėje pusėje taip pat neištrinamu rašalu parašo raidę (-es), atitinkančią (-as) atsisakymo leisti atvykti priežastį (-is), kurių sąrašas pateiktas pirmiau minėtame atsisakymo leisti atvykti standartiniame blanke;
 - c) 2 dalyje nurodytais atvejais panaikina vizą, uždėdamas spaudą su užrašu „PANAIKINTA“. Tokiu atveju optiškai kintantis vizos įklijos elementas, paslėpto vaizdo išpūdį daranti apsauginė savybė ir žodis „viza“ sunaikinami išbraukiant, kad būtų užkirstas kelias vėliau neteisėtai juos panaudoti. Apie šį sprendimą sienos apsaugos pareigūnas nedelsdamas informuoja centrinės institucijas;
 - d) įregistruoja kiekvieną atsisakymą leisti atvykti registre arba įtraukia į sąrašą, nurodydamas atitinkamo trečiosios šalies asmens tapatybę ir pilietybę, nuorodas į dokumentą, leidžiantį trečiosios šalies piliečiui kirsti sieną, ir atsisakymo leisti atvykti priežastį bei datą;
2. Viza panaikinama šiais atvejais:
 - a) jei vizos turėtojas yra asmuo, kuris pagal į Šengeno informacinę sistemą (SIS) įtrauktą išpėjimą yra neišsileistinas, nebent jis turi vizą arba pakartotinio atvykimo vizą, išduotą vienos iš valstybių narių, ir nori atvykti tranzito tikslais, kad patektų į dokumentą išdavusios valstybės narės teritoriją;
 - b) jei yra rimtų priežasčių manyti, kad viza buvo įsigyta nesąžiningu būdu.

Jei trečiosios šalies pilietis pasienyje nepateikia vieno ar kelių patvirtinančiųjų dokumentų, nurodytų 5 straipsnio 2 dalyje, sprendimas dėl vizos priėmimo nėra priimamas automatiškai.
3. Jei trečiosios šalies pilietį, kuriam nebuvo leista atvykti, prie sienos atvežė vežėjas, vietos valdžios institucija:
 - a) nurodo vežėjui pasirūpinti trečiosios šalies piliečiu ir nedelsiant vežti jį į trečiąją šalį, iš kurios jis buvo atvežtas, į trečiąją šalį, išdavusią jam dokumentą, leidžiantį kirsti sieną, arba į bet kurią kitą trečiąją šalį, kurioje garantuojama, kad jis bus priimtas, laikantis Šengeno konvencijos 26 straipsnio ir 2001 m. birželio 28 d. Tarybos direktyvos 2001/51/EB, papildančios Konvencijos dėl 1985 m. birželio 14 d. Šengeno susitarimo įgyvendinimo 26 straipsnio nuostatas ⁽¹⁾;
 - b) laukiant tolesnio vežimo, imasi atitinkamų priemonių laikydamasi nacionalinės teisės aktų ir atsižvelgdama į vietos aplinkybes, kad būtų užkirstas kelias neteisėtam trečiųjų šalių piliečių, kuriems nebuvo leista atvykti, atvykimui.
4. Jei yra priežasčių atsisakyti leisti trečiosios šalies piliečiui atvykti ir jį suimti, sienos apsaugos pareigūnas susisiečia su valdžios institucijomis, kurios yra kompetentingos spręsti, kokių veiksmų turi būti imamasi pagal nacionalinę teisę.

⁽¹⁾ OL L 187, 2001 7 10, p. 45.

B DALIS

Atsisakymo leisti atvykti kertant sieną standartinis blankas

Valstybės pavadinimas

Valstybės logotipas (Istaigos pavadinimas)

(1)

ATSISAKYMAS LEISTI ATVYKTI KERTANT SIENĄ

_____ (data) _____ (laikas) sienos perėjimo punkte _____

Mums, toliau pasirašiusiesiems, _____ prisistatė:

Pavardė _____ Vardas _____

Gimimo data _____ Gimimo vieta _____ Lytis _____

Pilietybė _____ Gyvenamoji vieta _____

Asmens dokumento rūšis _____ numeris _____

Išduotas (vieta) _____ (data) _____

Vizos numeris _____ rūšis _____ išduota _____

Galioja nuo _____ iki _____

_____ dienų laikotarpiui šiuo pagrindu: _____

Atvykęs (-usi) iš _____ (nurodykite naudojamo transporto rūšį, pvz., skrydžio numerį.), šiuo raštu informuojamas (-a), kad atsisakoma jam/jai leisti atvykti į šią šalį, remiantis (nurodykite galiojančius nacionalinius teisės aktus), dėl šių priežasčių:

- ☐ A) neturi galiojančio (-ų) kelionės dokumento (-ų)
- ☐ B) turi netikrą/suklastotą/padirbtą kelionės dokumentą
- ☐ C) neturi galiojančios vizos ar leidimo gyventi
- ☐ D) turi netikrą/suklastotą/padirbtą vizą ar leidimą gyventi
- ☐ E) neturi atitinkamų dokumentų, patiesinančių buvimo tikslą ir sąlygas.

Šis (-ie) dokumentas (-ai) negali būti pateiktas (-i): _____

- ☐ F) Europos Sąjungos valstybių narių teritorijoje jau yra išbuvęs tris mėnesius per 6 mėnesių laikotarpį
- ☐ G) neturi pakankamai pragyvenimo lėšų buvimo laikotarpiui ir būdai arba lėšų grįžti į kilmės arba tranzito šalį
- ☐ H) yra asmuo, kurio atžvilgiu įspėjimas atsisakyti leisti atvykti yra įtrauktas
- ☐ ☐ į SIS
- ☐ ☐ į nacionalinį registrą

- ☐ I) yra laikomas keliančiu grėsmę vienos ar kelių Europos Sąjungos valstybių narių viešajai tvarkai, vidaus saugumui, visuomenės sveikatai arba tarptautiniams santykiams (kiekviena valstybė privalo pateikti nuorodas į nacionalinius teisės aktus, susijusius su tokiais atsisakymo leisti atvykti atvejais).

Pastabos

Sprendimą neleisti atvykti atitinkamas asmuo gali apskųsti nacionalinių teisės aktų nustatyta tvarka. Atitinkamas asmuo gauna šio dokumento kopiją (kiekviena valstybė privalo pateikti nuorodas į teisę apskųsti reglamentuojančius nacionalinius teisės aktus ir tvarką).

Sinteresuotasis asmuo

Už patikrinimą
atsakingas pareigūnas

(1) Norvegijai ir Islandijai simbolio pateikti nereikia.

VI PRIEDAS

Konkrečios taisyklės, skirtos įvairioms sienos rūšims ir įvairioms transporto priemonėms, naudojamoms kertant valstybių narių išorės sienas**1. Sausumos sienos****1.1. Kelių eismo kontrolė**

1.1.1. Siekiant užtikrinti veiksmingą asmenų patikrinimą, kartu užtikrinant saugų ir sklandų kelių eismą, judėjimas per sienos perėjimo punktus yra tinkamai reguliuojamas. Prireikus valstybės narės gali sudaryti dvišalius susitarimus nukreipti eismą srautais ir jį užblokuoti. Apie tai jos informuoja Komisiją pagal 37 straipsnį.

1.1.2. Prie sausumos sienų valstybės narės gali, jei mano, kad tai reikalinga, ir jei leidžia aplinkybės, tam tikruose sienos perėjimo punktuose pagal 9 straipsnį įrengti arba naudoti atskiras juostas.

Valstybių narių kompetentingos institucijos gali bet kada išskirtinėmis aplinkybėmis ir tais atvejais, kai to reikia dėl eismo ir infrastruktūros sąlygų, atsisakyti atskirų juostų.

Valstybės narės gali bendradarbiauti su kaimyninėmis šalimis siekdamos įrengti atskiras juostas išorės sienos perėjimo punktuose.

1.1.3. Paprastai asmenys, keliaujantys transporto priemonėmis, tikrinimo metu gali jose pasilikti. Tačiau, jei to prireikia susiklosčius aplinkybėms, asmenų gali būti paprašyta iš jų išlipti. Nuodugnus patikrinimas vyksta, jei leidžia vietos sąlygos, tam tikslui skirtose vietose. Dėl darbuotojų saugumo, jei įmanoma, tikrina du sienos apsaugos pareigūnai.

1.2. Geležinkelių eismo kontrolė

1.2.1. Tikrinami traukinių keleiviai ir geležinkelio darbuotojai išorės sienas kertančiuose traukiniuose, įskaitant prekinius ar tuščius traukinius. Toks tikrinimas gali vykti vienu iš šių dviejų būdų:

— platformoje, pirmoje atvykimo arba išvykimo stotyje valstybės narės teritorijoje,

— pačiame traukinyje važiuojant tranzitu.

Valstybės narės gali sudaryti dvišalius susitarimus, kaip atlikti šiuos tikrinimus. Apie tai jos informuoja Komisiją pagal 37 straipsnį.

1.2.2. Nukrypdomos nuo 1.2.1 punkto ir siekdamos sudaryti palankias sąlygas greitaeigių keleivinių traukinių eismo srautams, valstybės narės, kurių teritorijomis eina iš trečiųjų šalių vykstančių tokių traukinių maršrutai, bendru susitarimu su atitinkamomis trečiosiomis šalimis taip pat gali nuspręsti tikrinti iš trečiųjų šalių atvykstančiais traukiniais vykstančius asmenis vienu iš šių būdų:

— trečiosios šalies stotyse, kur asmenys įlipa į traukinį,

— valstybių narių teritorijose esančiose stotyse, kur asmenys išlipa,

— traukinyje, važiuojant tranzitu tarp valstybių narių teritorijose esančių stočių, jei asmenys buvo traukinyje anksčiau (-ese) stotyje (-yse).

1.2.3. Greitaeigių traukinių iš trečiųjų šalių, kelis kartus sustojančių valstybių narių teritorijoje, atveju, jei geležinkelio transporto vežėjas gali įlaipinti keleivius tik likusiai kelionei daliai valstybių narių teritorijoje, tokiems keleiviams taikomas patikrinimas atvykstant traukinyje arba atvykimo stotyje, išskyrus atvejus, kai tikrinama pagal 1.2.1 punktą ar 1.2.2 punkto pirmąją įtrauką.

Asmenims, kurie ketina keliauti traukiniu valstybių narių teritorija tik likusią kelionės dalį, iki traukinio išvykimo aiškiai pranešama, kad kelionės metu arba atvykimo stotyje jiems gali būti taikomas patikrinimas atvykstant.

- 1.2.4. Keliaujant priešinga kryptimi, traukiniu keliaujantiems asmenims panašia tvarka taikomas patikrinimas išvykstant.
- 1.2.5. Siekiant užtikrinti, kad vagonų erdmėse nebūtų slepiami asmenys ar daiktai, kurie turi būti tikrinami pasienyje, sienos apsaugos pareigūnas gali nurodyti, kad jos būtų patikrinamos, jei reikia, padedant traukinio inspektoriui.
- 1.2.6. Jei yra priežasčių manyti, kad traukinyje slepiasi asmenys, apie kuriuos buvo pranešta ar kurie yra įtariami padarę nusikaltimą, arba nelegaliai atvykti ketinantys trečiųjų šalių piliečiai, sienos apsaugos pareigūnas, jei jis negali veikti pagal nacionalines nuostatas, apie tai praneša valstybės narėms, į kurių teritoriją arba kurių teritorija važiuoja traukinys.

2. Oro erdvės sienos

2.1. Tikrinimo tvarka tarptautiniuose oro uostuose

- 2.1.1. Valstybių narių kompetentingos institucijos užtikrina, kad oro uosto operatorius imtųsi reikiamų priemonių vidaus skrydžių keleivių srautus fiziškai atskirti nuo kitų skrydžių keleivių srautų. Tuo tikslu visuose tarptautiniuose oro uostuose sukurama tinkama infrastruktūra.

- 2.1.2. Vieta, kurioje vyksta patikrinimas kertant sieną, nustatoma šia tvarka:

- a) keleivių, atskrendančių iš trečiosios šalies ir toliau skrendančių vidaus skrydžiais, patikrinimas atvykstant vyksta atvykimo oro uoste, į kurį atskrendama iš trečiosios šalies. Vidaus skrydžio keleivių, toliau skrendančių į trečiąją šalį (persėdantių keleivių), patikrinimas išvykstant vyksta išvykimo oro uoste, iš kurio išvykstama pastaruoju skrydžiu;
- b) skrydžių iš trečiųjų šalių ar į jas, kuriuose nėra persėdantių keleivių, ir skrydžių, kai daugiau nei vieną kartą trumpai nutūpiama valstybių narių oro uostuose, kur nepersėdama į kitą orlaivį:
 - i) keleivių, vykstančių iš trečiųjų šalių arba į jas, jei prieš tai arba po to keleiviai nepersėdo valstybių narių teritorijoje, patikrinimas atvykstant vyksta atvykimo oro uoste, o patikrinimas išvykstant – išvykimo oro uoste;
 - ii) keleivių, vykstančių iš trečiųjų šalių arba į jas, kai daugiau nei vieną kartą trumpai nutūpiama valstybių narių teritorijoje, kur nepersėdama į kitą orlaivį (tranzito keleiviai), ir jei keleiviai negali įlipti į orlaivį tai kelionės daliai, kuri vyksta valstybių narių teritorijoje, patikrinimas atvykstant vyksta atvykimo oro uoste, o patikrinimas išvykstant – išvykimo oro uoste;
 - iii) atvejais, kai aviakompanija skrydžių iš trečiųjų šalių metu, kai daugiau nei vieną kartą trumpai nutūpiama valstybių narių teritorijoje, gali įlaipinti keleivius tik likusiai kelionės daliai šioje teritorijoje, keleivių patikrinimas jiems išvykstant vyksta išvykimo oro uoste, o patikrinimas jiems atvykstant – atvykimo oro uoste.

Keleiviai, kurie šių trumpų nutūpimų metu jau yra lėktuve ir nėra įlipę valstybių narių teritorijoje, tikrinami pagal b punkto ii papunktį. Atvirkštinė tvarka šios kategorijos skrydžiams taikoma tuomet, kai pasiskirties šalis yra trečioji šalis.

- 2.1.3. Paprastai patikrinimai kertant sieną nevyksta orlaivyje arba prie registracijos vartų, išskyrus atvejus, kai tai pateisinama, remiantis pavojų, susijusių su vidaus saugumu ir nelegalia imigracija, įvertinimu. Siekdamas užtikrinti, kad oro uostuose, kuriuose yra nustatyti sienos perėjimo punktai, asmenys būtų tikrinami pagal 6–13 straipsniuose nustatytas taisykles, valstybės narės užtikrina, kad oro uosto administracija imtųsi reikiamų priemonių, kad keleivių srautas būtų nukreipiamas į patikrinimui skirtas vietas.

Valstybės narės užtikrina, kad oro uosto operatorius imtųsi reikiamų priemonių, kad leidimo neturintys asmenys negalėtų įeiti į uždaras zonas, pavyzdžiui, tranzito zoną, ir iš jų išėiti. Tranzito zonoje paprastai netikrinama, išskyrus atvejus, kai tai pateisinama, remiantis pavojų, susijusių su vidaus saugumu ir nelegalia imigracija, įvertinimu; visų pirma šioje zonoje gali būti tikrinami asmenys, kuriems taikomas oro uosto tranzito vizos reikalavimas, siekiant patikrinti, ar jie tokią vizą turi.

2.1.4. Tais atvejais, kai dėl *force majeure* ar gresiančio pavojaus arba valdžios institucijų nurodymu iš trečiosios šalies skrendantis orlaivis turi nutūpti nutūpimo aikštelėje, kurioje nėra sienos perėjimo punkto, tas orlaivis gali tęsti skrydį tik gavęs sienos apsaugos pareigūnų ir muitinės leidimą. Ta pati nuostata taikoma iš trečiosios šalies skrendantiems orlaiviams, nutūpiantiems be leidimo. Visais atvejais tokių orlaivių keleiviai tikrinami taikant 6-13 straipsnius.

2.2. Tikrinimo tvarka aerodromuose

2.2.1. Užtikrinama, kad asmenys pagal 6–13 straipsniuose nustatytas taisykles taip pat būtų tikrinami oro uostuose, kurie neturi tarptautinio oro uosto statuso pagal atitinkamus nacionalinės teisės aktus („aerodromuose“), tačiau iš kurių leidžiama vykdyti skrydžius iš trečiųjų šalių ar į jas.

2.2.2. Nukrypstant nuo 2.1.1 punkto, aerodromuose nebūtina imtis atitinkamų priemonių siekiant užtikrinti, kad vidaus ir kitų skrydžių keleivių srautai būtų fiziškai atskiriami, nepažeidžiant 2002 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 2320/2002, nustatančio civilinės aviacijos saugumo bendrąsias taisykles⁽¹⁾. Be to, kai eismas yra nedidelis, sienos apsaugos pareigūnams nebūtina visą laiką juose būti, jei yra garantuojama, kad reikalingas personalas gali atvykti tinkamu laiku.

2.2.3. Kai nėra užtikrinta, kad sienos apsaugos pareigūnai nuolat yra aerodrome, šio aerodromo vadovas sienos apsaugos pareigūnams atitinkamai praneša apie orlaivių, skrendančių iš trečiųjų šalių arba į jas, atvykimą ir išvykimą.

2.3. Privačiais skrydžiais skrendančių asmenų tikrinimas

2.3.1. Privačių skrydžių iš trečiųjų šalių ar į jas atvejais lėktuvo vadas, dar lėktuvui nepakilus, nusiunčia paskirties valstybės narės ir tam tikrais atvejais pirmo atvykimo valstybės narės sienos apsaugos pareigūnams bendrą deklaraciją, kurią, *inter alia*, sudaro skrydžio planas pagal Tarptautinės civilinės aviacijos konvencijos 2 priedą ir informacija apie keleivių tapatybę.

2.3.2. Kai privataus skrydžio iš trečiosios šalies į kurią nors valstybę narę metu trumpai nutupinama kitų valstybių narių teritorijose, atvykimo valstybės narės kompetentingos institucijos atlieka patikrinimą pasienyje ir uždeda atvykimo spaudą 2.3.1 punkte nurodytoje bendroje deklaracijoje.

2.3.3. Kai nėra tiksliai žinoma, ar skrydis yra tik iš valstybių narių teritorijų arba tik į jas nenutūpiant trečiosios šalies teritorijoje, kompetentingos institucijos tikrina asmenis oro uostuose ir aerodromuose pagal 2.1–2.2 punktus.

2.3.4. Sklandytuvų, labai lengvų orlaivių, sraigtasparnių, nedidelių gabaritų lėktuvų, galinčių skristi tik nedideliu atstumu, ir dirižablių atvykimo ir išvykimo tvarka nustatoma pagal nacionalinius teisės aktus ir, kai taikoma, pagal dvišalius susitarimus.

3. Jūrų siena

3.1. Bendra jūrų eismo kontrolės tvarka

3.1.1. Laivai tikrinami atvykimo arba išvykimo uoste, laive arba šiam tikslui skirtoje vietoje, esančioje prie pat laivo. Tačiau pagal šiuo klausimu pasiektus susitarimus tikrinimas taip pat gali būti vykdomas trečiosios šalies teritorijoje, ją kertant arba laivui į ją atplaukus ar iš jos išplaukus.

Tikrinimo tikslas – užtikrinti, kad įgulos nariai ir keleiviai atitiktų 5 straipsnyje nustatytas sąlygas, nepažeidžiant 19 straipsnio 1 dalies c punkto.

3.1.2. Laivo kapitonas arba, jam negalint, fizinis ar juridinis asmuo, atstovaujantis laivo savininkui visuose reikaluose, susijusiuose su laivo savininko pareigomis paruošiant laivą kelionei („laivo savininko atstovas“), dviem egzemplioriais parengia įgulos ir keleivių sąrašą. Ne vėliau kaip atplaukus į uostą, jis pateikia sąrašą (-us) sienos apsaugos pareigūnams. Jei dėl *force majeure* aplinkybių tas sąrašas (-ai) negali būti nusiųstas (-i) sienos apsaugos pareigūnams, vienas egzempliorius siunčiamas atitinkamam pasienio postui ar laivybos institucijai, kurie nedelsdami jį persiunčia sienos apsaugos pareigūnams.

3.1.3. Vienas iš dviejų sąrašų egzempliorių, tinkamai pasirašytas sienos apsaugos pareigūno, grąžinamas laivo kapitoniui, kuris paprašytas jį pateikia laivui stovint uoste.

⁽¹⁾ OL L 355, 2002 12 30, p. 1. Reglamentas su pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB) Nr. 849/2004 (OL L 158, 2004 4 30, p. 1).

- 3.1.4. Laivo kapitonas arba, jam negalint, laivo savininko atstovas nedelsdamas praneša kompetentingoms institucijoms apie įgulos sudėties ir keleivių skaičiaus pasikeitimus.

Be to, kapitonas kompetentingoms institucijoms skubiai ir, jei įmanoma, dar prieš laivui atplaukiant į uostą, praneša apie bilieto neturinčių keleivių buvimą laive. Tačiau atsakomybė už bilieto neturinčius keleivius tenka laivo kapitonui.

- 3.1.5. Laivo kapitonas tinkamu laiku ir pagal atitinkamame uoste galiojančias taisykles sienos apsaugos pareigūnams praneša apie laivo išvykimą; jei jis negali apie tai joms pranešti, jis praneša atitinkamai laivybos institucijai. Pirmiau parengto (-ų) ir pasirašyto (-ų) sąrašo (-ų) antras egzempliorius grąžinamas sienos apsaugos pareigūnams ar laivybos institucijoms.

3.2. *Konkreči tam tikrų laivybos rūšių tikrinimo tvarka*

Kruiziniai laivai

- 3.2.1. Kruizinio laivo kapitonas arba, jam negalint, laivo savininko atstovas persiunčia atitinkamiems sienos apsaugos pareigūnams kruizo maršrutą ir programą bent prieš 24 valandas prieš išvykstant iš išvykimo uosto ir prieš atvykstant į visus valstybių narių teritorijose esančius uostus.

- 3.2.2. Jei kruizinio laivo maršrutas apima tik valstybių narių teritorijose esančius uostus, nukrypstant nuo 4 ir 7 straipsnių, patikrinimai kertant sieną nevykdomi, ir kruizinis laivas gali plaukti į uostus, kuriuose nėra sienos perėjimo punktų.

Vis dėlto, atsižvelgiant į pavojų, susijusių su vidaus saugumu ir nelegalia imigracija, įvertinimą tokių laivų įgula ir keleiviai gali būti tikrinami.

- 3.2.3. Jei kruizinio laivo maršrutas apima ir valstybių narių teritorijose esančius uostus, ir trečiosiose šalyse esančius uostus, nukrypstant nuo 7 straipsnio, patikrinimai kertant sieną vyksta taip:

- a) Jei kruizinis laivas atplaukia iš trečiojoje šalyje esančio uosto ir pirmą kartą įplaukia į valstybės narės teritorijoje esantį uostą, įgulai ir keleiviams taikomas patikrinimas atvykstant, remiantis įgulos ir keleivių vardinais sąrašais, kaip nurodyta 3.2.4 punkte.

Išlipantiems į krantą keleiviams taikomas patikrinimas atvykstant pagal 7 straipsnį, išskyrus atvejus, kai pavojų, susijusių su vidaus saugumu ir nelegalia imigracija, įvertinimas rodo, kad tokio patikrinimo nereikia.

- b) Jei kruizinis laivas atplaukia iš trečiojoje šalyje esančio uosto ir vėl įplaukia į valstybės narės teritorijoje esantį uostą, įgulai ir keleiviams taikomas patikrinimas atvykstant, remiantis įgulos ir keleivių vardinais sąrašais, kaip nurodyta 3.2.4 punkte, tiek, kiek tokie sąrašai buvo pakeisti, kai kruizinis laivas įplaukė į ankstesnį uostą, esantį valstybės narės teritorijoje.

Išlipantiems į krantą keleiviams taikomas patikrinimas atvykstant pagal 7 straipsnį, išskyrus atvejus, kai pavojų, susijusių su vidaus saugumu ir nelegalia imigracija, įvertinimas rodo, kad tokio patikrinimo nereikia.

- c) Jei kruizinis laivas atplaukia iš valstybėje narėje esančio uosto ir į tokį uostą įplaukia, išlipantiems į krantą keleiviams taikomas patikrinimas atvykstant pagal 7 straipsnį, jei to reikia, įvertinus su vidaus saugumu ir nelegalia imigracija susijusius pavojus.

- d) Jei kruizinis laivas išplaukia iš valstybėje narėje esančio uosto į trečiojoje šalyje esantį uostą, įgulai ir keleiviams taikomas patikrinimas išvykstant, remiantis įgulos ir keleivių vardinais sąrašais.

Jei to reikia, įvertinus su vidaus saugumu ir nelegalia imigracija susijusius pavojus, išlipantiems keleiviams taikomas patikrinimas išvykstant pagal 7 straipsnį.

- e) Jei kruizinis laivas plaukia iš valstybėje narėje esančio uosto į tokį pat uostą, patikrinimas išvykstant nevykdomas.

Vis dėlto, atsižvelgiant į pavojų, susijusį su vidaus saugumu ir nelegalia imigracija, įvertinimą tokių laivų įgula ir keleiviai gali būti tikrinami.

3.2.4. Įgulos ir keleivių vardiniuose sąrašuose nurodoma:

- a) vardas ir pavardė;
- b) gimimo data;
- c) pilietybė;
- d) kelionės dokumento numeris ir rūšis ir, kai taikoma, vizos numeris.

Kruizinio laivo kapitonas arba, jam negalint, laivo savininko atstovas persiunčia atitinkamiems sienos apsaugos pareigūnams vardinius sąrašus bent prieš 24 valandas iki atvykstant į visus valstybių narių teritorijose esančius uostus arba, jei kelionė iki to uosto trunka trumpiau nei 24 valandas, iškart po to, kai ankstesniame uoste baigiamas įlaipinimas.

Vardinis sąrašas antspauduojamas atvykimo į valstybių narių teritoriją pirmajame uoste ir visais atvejais po pakeitimų, jei sąrašas keičiamas. Į vardinius sąrašus atsižvelgiama įvertinant pavojus pagal 3.2.3 punktą.

Plaukiojimas pramoginiais laivais

- 3.2.5. Nukrypstant nuo 4 ir 7 straipsnių, asmenys, esantys pramoginiuose laivuose, atvykstančiuose iš valstybėje narėje esančio uosto ar į tokį uostą vykstantys, kertant sieną netikrinami ir gali atvykti į uostą, kuriame nėra sienos perėjimo punkto.

Tačiau atsižvelgiant į nelegalios imigracijos pavojų įvertinimą, ypač tais atvejais, kai prie pat atitinkamos valstybės narės teritorijos eina trečiosios šalies kranto linija, atliekami tokių asmenų patikrinimai ir (arba) fizinė pramoginių laivų apžiūra.

- 3.2.6. Nukrypstant nuo 4 straipsnio, iš trečiosios šalies atvykstantis pramoginis laivas gali išimties tvarka įplaukti į uostą, kuriame nėra sienos perėjimo punkto. Tokiais atvejais laive esantys asmenys informuoja uosto administraciją, kad jiems būtų leista atvykti į uostą. Uosto administracija susisiečia su artimiausio uosto, kuriame yra nustatytas sienos perėjimo punktas, administracija, kad praneštų apie laivo atvykimą. Apie keleivius deklaruojama pateikiant uosto administracijai laive esančių asmenų sąrašą. Šis sąrašas pateikiamas sienos apsaugos pareigūnams ne vėliau kaip atplaukus į uostą.

Taip pat, jei dėl *force majeure*, iš trečiosios šalies atvykstantis pramoginis laivas turi įplaukti į uostą, kuriame nėra nustatyto sienos perėjimo punkto, uosto administracija susisiečia su artimiausio uosto, kuriame yra nustatytas sienos perėjimo punktas, administracija, kad praneštų apie laivo buvimą.

- 3.2.7. Atliekant šiuos patikrinimus, įteikiamas dokumentas, kuriame nurodomos visos laivo techninės charakteristikos ir laive esančių asmenų sąrašas. Šio dokumento kopijos pateikiamos atvykimo ir išvykimo uostų administracijoms. Tol, kol laivas yra vienos iš valstybių narių teritoriniuose vandenyse, šio dokumento kopija saugoma kartu su laivo dokumentais.

Pakrančių žvejyba

- 3.2.8. Nukrypstant nuo 4 ir 7 straipsnių, pakrančių žvejybos laivų įgulos, kiekvieną dieną arba per 36 valandas grįžtančios į registracijos uostą arba bet kurį kitą valstybių narių teritorijose esančių uostą, neįplaukdomos į trečiosios šalies teritorijoje esančių uostą, sistemingai netikrinamos. Vis dėlto, nustatant, kaip dažnai reikia tikrinti, atsižvelgiama į nelegalios imigracijos pavojų įvertinimą, ypač tais atvejais, kai prie pat atitinkamos valstybės narės teritorijos eina trečiosios šalies kranto linija. Asmenų patikrinimai ir (arba) laivo fizinė apžiūra atliekami atsižvelgiant į tuos pavojus.

- 3.2.9. Pakrančių žvejybos laivų, neiregistruotų kurios nors valstybės narės teritorijoje esančiame uoste, įgulos tikrinamos pagal jūrininkams taikomas nuostatas.

Laivo kapitonas kompetentingoms institucijoms praneša apie įgulos sąrašo pakeitimus ir keleivių buvimą laive.

Susisiekimas keltais

3.2.10. Su trečiosiose šalyse esančiais uostais susisiekiančiuose keltuose vykdomas juose esančių asmenų patikrinimas. Taikomos šios taisyklės:

- a) jei įmanoma, valstybės narės įrengia atskiras juostas pagal 9 straipsnį;
- b) pėstieji keleiviai tikrinami individualiai;
- c) transporto priemonėse esantys asmenys tikrinami jiems neišlipant iš transporto priemonės;
- d) kelto keleiviai, keliaujantys autobusu, laikomi pėsčiaisiais keleiviai. Šie keleiviai tikrinami išlipę iš autobuso;
- e) krovinių transporto priemonių vairuotojai ir lydintieji asmenys tikrinami jiems neišlipant iš transporto priemonės. Šis patikrinimas iš esmės organizuojamas atskirai nuo kitų keleivių patikrinimų;
- f) kad patikrinimai vyktų greitai, turi būti pakankamas vartų skaičius;
- g) siekiant nustatyti, ar nėra nelegalių imigrantų, visų pirma atliekamos keleivių naudojamų transporto priemonių ir, kai tinka, transporto priemonėje esančių krovinių ir kitų prekių atsitiktinės apžiūros;
- h) su kelto įgulos nariais elgiamasi taip pat kaip su komercinių laivų įgulų nariais.

4. **Laivyba vidaus vandenų keliais**

- 4.1. „Laivyba vidaus vandenų keliais, susijusi su išorės sienos kirtimu“ apima visų rūšių valčių ir laivų, plaukiojančių upėmis, kanalais ir ežerais, naudojimą verslo ar pramogų tikslais.
 - 4.2. Verslo tikslais naudojamų laivų atveju kapitonas ir laive dirbantys asmenys, įrašyti į įgulos narių sąrašą, bei šių asmenų šeimos nariai, gyvenantys laive, laikomi įgulos nariais arba jiems lygiaverčiais asmenimis.
 - 4.3. Laivybos vidaus vandenų keliais kontrolei *mutatis mutandis* taikomos atitinkamos 3.1–3.2 punktų nuostatos.
-

VII PRIEDAS

Specialios nuostatos dėl tam tikrų kategorijų asmenų**1. Valstybių vadovai**

Nukrypstant nuo 5 ir 7–13 straipsnių, valstybių vadovai ir jų delegacijos nariai, apie kurių atvykimą ir išvykimą sienos apsaugos pareigūnams buvo oficialiai pranešta diplomatiniais kanalais, pasienyje gali būti netikrinami.

2. Orlaivių pilotai ir kiti įgulos nariai

2.1. Nukrypstant nuo 5 straipsnio, asmenys, turintys piloto licenciją arba įgulos nario pažymėjimą, kaip numatyta 1944 m. gruodžio 7 d. Civilinės aviacijos konvencijos 9 priede, eidami tarnybinės pareigas ir remdamiesi tais dokumentais, gali:

- a) įlipti ir išlipti valstybės narės teritorijoje esančiame oro uoste, kuriame trumpam nutūpiama, arba atvykimo oro uoste;
- b) atvykti į valstybės narės teritorijoje esančio oro uosto, kuriame trumpam nutūpiama, arba atvykimo oro uosto savivaldybės teritoriją;
- c) transporto priemonėmis vykti į valstybės narės teritorijoje esantį oro uostą, kad galėtų įlipti į orlaivį, išskrendantį iš to paties oro uosto.

Visais kitais atvejais įvykdomi 5 straipsnio 1 dalyje numatyti reikalavimai.

2.2. Orlaivių įgulų nariai tikrinami pagal 6–13 straipsnius. Jei tik įmanoma, pirmiausia tikrinamos orlaivių įgulos. Konkrečiau jos patikrinamos prieš tikrinant keleivius arba specialiose tam tikslui skirtose vietose. Nukrypstant nuo 7 straipsnio įgulos, kurias už sienos kontrolę atsakingi darbuotojai pažįsta eidami savo pareigas, gali būti taikomi tik atsitiktiniai patikrinimai.

3. Jūrininkai

3.1. Nukrypstant nuo 4 ir 7 straipsnių, valstybės narės gali leisti jūrininkams, turintiems jūrininko asmens tapatybės dokumentą, išduotą pagal 2003 m. birželio 19 d. Ženevos konvenciją (Nr. 185), 1965 m. balandžio 9 d. Londono konvenciją ir atitinkamas nacionalines nuostatas, atvykti į valstybių narių teritorijas, išlipant į krantą ir būnant uosto, į kurį įplaukia jų laivas, teritorijoje arba gretimose savivaldybėse, neprisistatant sienos perėjimo punkte, jei jie yra įrašyti į anksčiau kompetentingoms institucijoms patikrinti pateiktą laivo, kuriam jie priklauso, įgulos sąrašą.

Tačiau atsižvelgiant į pavojų, susijusių su vidaus saugumu ir nelegalia imigracija, įvertinimą, prieš jūrininkams išlipant į krantą pagal 7 straipsnį juos tikrina sienos apsaugos pareigūnai.

Jei jūrininkas kelia grėsmę viešajai tvarkai, vidaus saugumui arba visuomenės sveikatai, jam gali būti neleidžiama išlipti į krantą.

3.2. Jūrininkai, kurie ketina būti už prie pat uostų esančių savivaldybių ribų, laikosi atvykimo į valstybių narių teritorijas sąlygų, kaip nustatyta 5 straipsnio 1 dalyje.

4. Diplomatinų, pareiginių arba tarnybinių pasų turėtojai ir tarptautinių organizacijų nariai

4.1. Trečiųjų šalių arba jų vyriausybių, kurias pripažįsta valstybės narės, išduotų diplomatinų, pareiginių arba tarnybinių pasų turėtojams, taip pat 4.4 punkte išvardytų tarptautinių organizacijų išduotų dokumentų turėtojams, keliaujančioms tarnybos reikalais, atsižvelgiant į jų turimas specialias privilegijas ar imunitetus, sienos perėjimo punktuose gali būti suteikta pirmenybė prieš kitus keleivius, nors tam tikrais atvejais minėtiems turėtojams taikomas vizos reikalavimas.

Nukrypstant nuo 5 straipsnio 1 dalies c punkto, iš šių dokumentus turinčių asmenų nereikalaujama įrodyti, kad jie turi pakankamai pragyvenimo lėšų.

- 4.2. Jei prie išorės sienos prisistatantis asmuo remiasi privilegijomis, imunitetais ir lengvatomis, sienos apsaugos pareigūnas gali pareikalausti, kad jis įrodytų šį statusą pateikdamas atitinkamus dokumentus, visų pirma akredituojančios valstybės išduotus pažymėjimus ar diplomatinį pasą, arba kitais būdais. Jei kyla abejonių, sienos apsaugos pareigūnas skubos atveju gali tiesiogiai kreiptis į užsienio reikalų ministeriją.
- 4.3. Akredituoti diplomatiniai ir konsuliniai atstovybių darbuotojai bei jų šeimos nariai į valstybių narių teritorijas gali atvykti pateikdami 19 straipsnio 2 dalyje nurodytą kortelę ir dokumentą, leidžiantį jiems kirsti valstybės sieną. Be to, nukrypstant nuo 13 straipsnio, sienos apsaugos pareigūnai negali atsisakyti leisti diplomatinį, pareiginių arba tarnybinių pasų turėtojams atvykti į valstybių narių teritoriją prieš tai nepasikonsultavę su atitinkamomis nacionalinėmis valdžios institucijomis. Ši nuostata taikoma ir tais atvejais, kai į SIS dėl šio asmens yra įtrauktas įspėjimas.
- 4.4. 4.1 punkte nurodytais tikslais tarptautinių organizacijų išduodami dokumentai visų pirma yra šie:
- Jungtinių Tautų Organizacijos *laissez passer*, išduoti Jungtinių Tautų ir jai pavaldžių agentūrų darbuotojams pagal 1947 m. lapkričio 21 d. Niujorke Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos priimtą Konvenciją dėl specializuotų agentūrų privilegijų ir imunitetų,
 - Europos bendrijos (EB) *laissez passer*,
 - Europos atominės energijos bendrijos (Euratom) *laissez passer*,
 - Europos Tarybos generalinio sekretoriaus išduotas teisėtumo pažymėjimas,
 - dokumentai, išduoti pagal Šiaurės Atlanto Sutarties Šalių susitarimo dėl jų karinių pajėgų statuso III straipsnio 2 dalį (karinis asmens tapatybę patvirtinantis dokumentas, pateikiamas kartu su siuntimu į komandiruotę, kelionės pažyma arba asmeniniu ar kolektyviniu judėjimo įsakymu) ir dokumentai, išduoti remiantis „Partnerystės taikos labui“ programa.

5. Abipus sienos dirbantys asmenys

- 5.1. Abipus sienos dirbančių asmenų tikrinimo tvarką reglamentuoja bendrosios sienos kontrolės taisyklės, visų pirma 7 ir 13 straipsnių nuostatos.
- 5.2. Nukrypstant nuo 7 straipsnio, abipus sienos dirbantiems asmenims, kuriuos gerai pažįsta sienos apsaugos pareigūnai dėl to, kad jie dažnai tame pačiame sienos perėjimo punkte kerta sieną, ir dėl kurių, remiantis pirminiu patikrinimu, nėra įspėjimo SIS arba nacionalinių duomenų rinkmenose, taikomi tik atsitiktiniai patikrinimai siekiant įsitikinti, kad jie turi galiojantį dokumentą, leidžiantį jiems kirsti sieną, ir atitinka būtinas atvykimo sąlygas. Be įspėjimo ir nereguliariai šie asmenys kartais nuodugniai patikrinami.
- 5.3. 5.2 punkto nuostatos gali būti taikomos ir kitoms reguliariai į darbą anapus sienos vykstančių asmenų kategorijoms.

6. Nepilnamečiai

- 6.1. Sienos apsaugos pareigūnai ypatingą dėmesį atkreipia į nepilnamečius, kurie keliauja lydimi ar nelydimi suaugusiųjų. Išorės sieną kertančių nepilnamečių patikrinimai atvykstant ir išvykstant yra tokie patys, kaip ir suaugusiųjų, kaip numatyta šiame reglamente.
- 6.2. Jei nepilnamečius lydi suaugusieji, sienos apsaugos pareigūnas patikrina, ar nepilnamečius lydintys asmenys turi tėvų globos teises juos globoti, ypač tais atvejais, kai nepilnamečius lydi tik vienas suaugęs asmuo ir yra rimtų priežasčių įtarti, kad jie galėjo būti neteisėtai atskirti nuo asmens (-ų), kuris (-ie) turi teisėtus tėvų globos teises juos globoti. Pastaruoju atveju sienos apsaugos pareigūnas atlieka tolesnį tyrimą siekdamas nustatyti, ar pateiktoje informacijoje nėra neatitikimų ar prieštaravimų.
- 6.3. Nepilnamečiams keliaujant nelydimiems, sienos apsaugos pareigūnai, nuodugniai patikrindami kelionės dokumentus ir patvirtinančiuosius dokumentus, užtikrina, kad nepilnamečiai neišvyktų iš teritorijos prieš asmens (-ų), turinčio (-ių) tėvų globos teises juos globoti, norą.

VIII PRIEDAS

Valstybės pavadinimas

Valstybės logotipas (Istaigos pavadinimas)

(1)

ĮRODYMŲ DĖL TRUMPALAIKIO BUVIMO TRUKMĖS SĄLYGŲ LAIKYMO SI PATVIRTINIMAS, JEI KELIONĖS DOKUMENTE NĖRA ATVYKIMO SPAUDO

(Data) (laikas) (vieta)

Mums, toliau pasirašiusiesiems, prisistatė:

Pavardė Vardas

Gimimo data Gimimo vieta Lytis

Pilietybė Gyvenamoji vieta

Kelionės dokumentas numeris

Išduotas (vieta) (data)

Vizos numeris (jei taikoma) išduota

..... dienų laikotarpiui, šiuo pagrindu:

Atsižvelgiant į šio asmens pateiktus įrodymus, susijusius su jo (jos) buvimo valstybių narių teritorijoje trukme, laikoma, kad
asmuo į valstybės narės teritoriją atvyko (data) (vieta)
per sienos perėjimo punktą

Pasirašiusios institucijos duomenys pasiteiravimui:

Tel.

Faks.

El. paštas:

Suinteresuotasis asmuo gauna šio dokumento kopiją.

Suinteresuotasis asmuo

Atsakingas pareigūnas
+ antspaudas

(1) Norvegijai ir Islandijai simbolio pateikti nereikia.